

545500310

101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

Fol. 79.11 Ba

Bakken 400 år

RHB

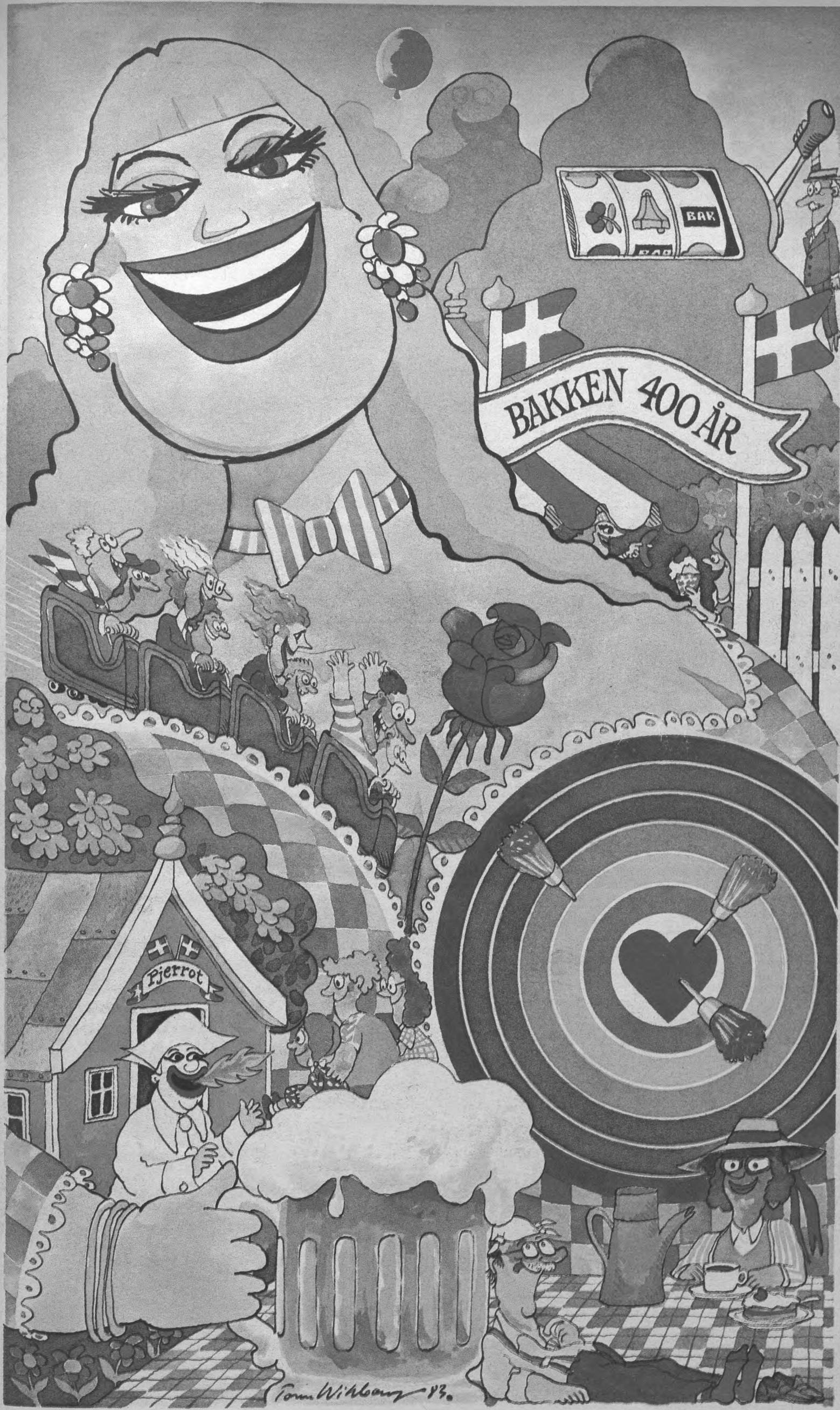
det. 79.11 Ba

EX LIBRIS

KØBENHAVNS
RAADHUS-
BIBLIOTEK

Kilden, der gav liv til Bakken

Den muntre historie om Dyrehavsbakken begyndte ved Kirsten Pils Kilde. Så kom gølglerne, markedet og Dyrehaven. Op af det klare kildevæld voksede Bakken med sin krans af beværetninger og forlystelser.

Side 4-5

Revyen der straks blev en succes

I 1935 slog Osvold Hel-muth, Herman Gellin, Oskar Holst og direktør Petterson fra Rio Bar sig sammen og lavede den første Cirkusrevy. Den blev en kæmpesucces og grundstenen til en tradition var lagt.

Side 10-11

Masser af billige spisesteder

Sult og tørst er ikke noget problem på Bakken. Der er masser af boder med pølser, burgers og pommes frites, og samtidig kan man nu adskillige steder få et godt måltid på restauranterne.

Side 8-9

Dansen går hver søndag

Jane Åmund har danset en søndag bort på det populære konditori Madam Blå på Bakken. Vi bringer hendes muntre beretning.

Side 15

Bakken har ny attraktion

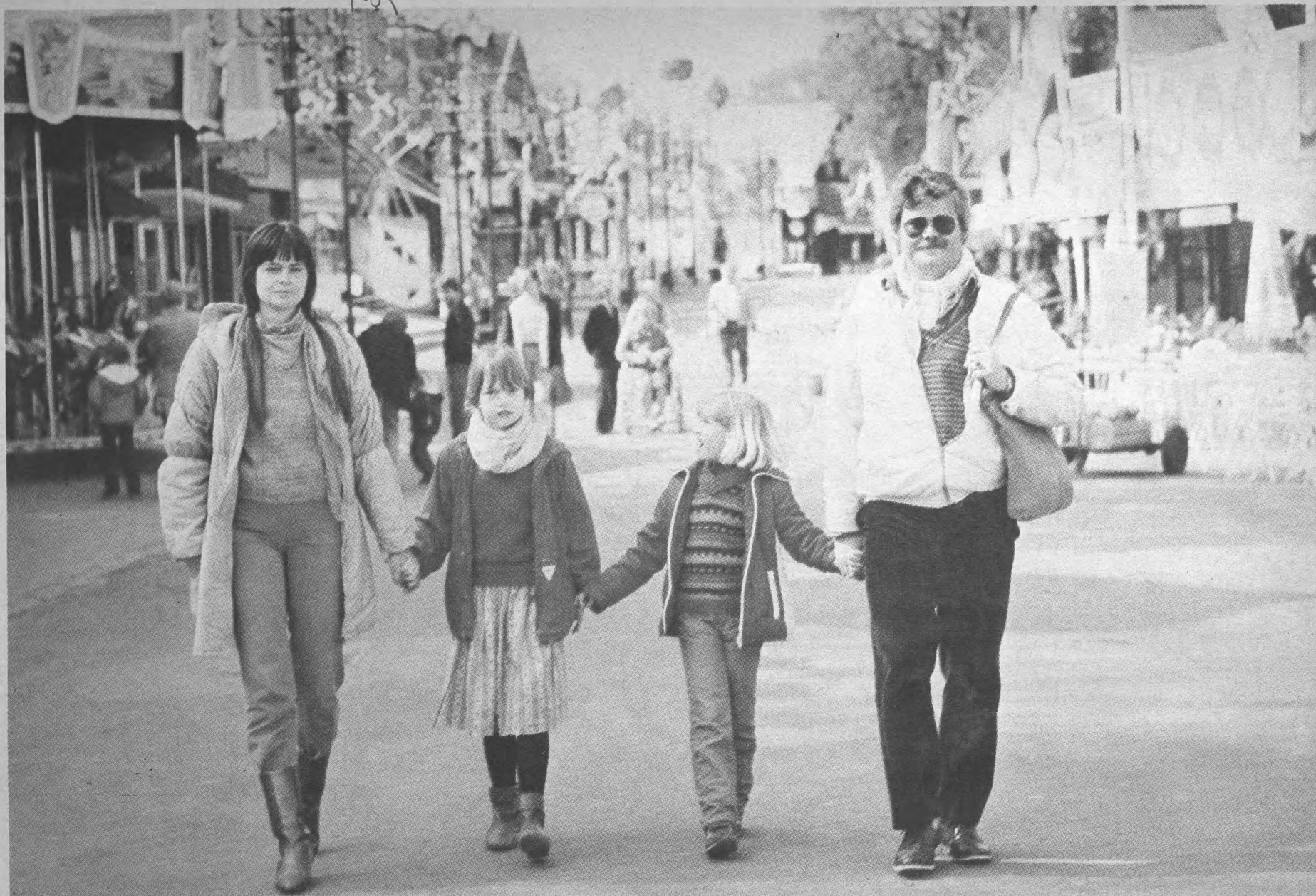
Dyrehavsbakken er Danmarks-mester i de såkaldte køreforretninger. Med etableringen af den ny gigantiske pjaskebod, vandrutchebanen, er bakken klar til at modtage sæsonens 2 ½ million gæster. Vi kigger på pengene bag Bakken.

Side 20-21

Pigerne i Bakkens evige Hvile

Det skorter ikke på gode råd fra sangerinderne i Bakkens Hvile, når den traditionsrige blomstersang »køb blomster, køb blomster, en rose så rød« gjalder i lokalet. Erik Hvidt har besøgt Bakkens Hvile, hvor tonen er bramfri og replikken kvik.

Side 12-13

Der sker noget så godt som hver dag på friluftsscenen, så der er mange muligheder for familien på Bakke-tur.

Foto: Poul Ainow.

Lill Babs og Olsen

Af Bent Johansen

En af Sveriges mange entertainere, Lill Babs, er blandt de kendte navne, som Bakken i løbet af jubilæums-sæsonen præsenterer på friluftsscenen. Lill Babs kommer med sit orkester og underholder tre aftener, nemlig den 25. 26. og 27. juli. Lill Babs er ellers en sjælden gæst i Danmark, dels er hun næsten altid optaget af engagementer hjemme i Sverige, dels hører hun til i den dyreste del af gageskalaen.

Der sker noget så godt som hver dag på friluftsscenen. Frem til den 12. juni kan man således opleve en af verdens dristigste artistgrupper, »Acapulco dødspringere«. En række firmaer er iøvrigt sponsorer for mange arrangementer. Således præsenterer Carlsberg fra den 13. til den 21. juni det store tyrolerband Phaler og den ungarnske Gipsy Trio.

Sankt Hans Aften, den 23. juni er der fest med båltales og optræden af med-

lemmer af Den Kongelige Ballet, som ellers optræder i cirkusrevyens telt.

Af populære danske sangernavne kan nævnes, at »Keld og Hilda« optræder i perioden 27. til 30. juni, »Bamses Venner« fra 1. til 9. juli, Tommy Seebach fra den 4. til 6. august og Bjarne Liller med gruppen »Woodo« fra 7. til 14. august.

Endelig kan det nævnes, at der den 10. juli er Bakkemesterskab i speedway med deltagelse af bl.a. Ole Olsen.

Lill Babs kommer og underholder tre aftener på Friluftsscenen.

Den 10. juli deltager Ole Olsen i Bakkemesterskabet i speedway. Her som vi kender ham: I spidsen for feltet

BAKKEN 400 år

Tillæg med Berlingske Tidende
22. maj 1983. Udgivet og trykt af
Det Berlingske Officin, Pile-
stræde 34, 1147 København K
Ansvarhavende chefredaktør:
Hans Dam

Redaktion: Leif Poulsen

En Bakketur til 225 kr. i timen

Berlingske inviterede en familie en tur på Bakken en søndag eftermiddag i herlig sol. Udstyret med 900 kr. gik det løs

Af Nina Høgsberg

Belæst med tøjbamser i alle størrelser og skrigende kulører, med omme ben og tilfredse ansigter trasker familien Bjerregaard fra Tulstrup mod udgangen på Dyrehavsbakken.

Berlingske inviterede en tilfældig familie en tur på Bakken. Annie og Jørgen Bjerregaard og deres to sønner, Kim (14) og Dan (7), blev udstyret med

900 kr. Det plejer de at have med på den årlige forlystelsestur. Også i år blev pengene brugt og endda i det fineste vejr.

En søndag eftermiddag med sol. Bakken er sort af mennesker. Pigen i candy-floss boden drejer florlette bolde i hundredvis. Uenige søskende trækker deres far i modsatte verdenshjørner. En mor forsøger at redde dynebetrækket i barnevognen fra at blive indsmurt i den lilles soft-ice.

Kim og Lillebror klemmer sig ind i den tætte bræmme af mennesker ved lykkehjulet, og mens det snurrer, vurderer familien Bjerregaard tingene på de øverste gavehylder. Drengenes øjne falder på en hvid bamse, mens forældrene foretrækker en kobber-bøtte med porcelainshåndtag.

To tavler for fem kroner. Efter

adskillige forsøg bliver Dan den heldige, men ak, hans valgmuligheder ligger langt fra hylden med den hvide bamse. Det næstbedste bliver en lille Nuser.

En flok grinende teenagere nærmest vælter ud fra Hurlum Hej-huset og iler mod billetkøen for at prøve endnu en gang. Det er ikke noget for Kim og Dan.

Da de fire Bjerregaard vover en tur i børnerutchebanen, er Dans smil en stivnet grimasse, og moderen synes også, at den oplevelse såmænd er mere end rigelig. For drengene er det nemmere at lege helte, når de klatrer i træer derhjemme. Så kan man selv bestemme farten og stå af, når det bliver en tand for morsomt.

Kim og Dan tripper, mens forældrene får sig en velfortjent pause og

slukker tørsten i fadøl for 28 kr. Vi skal vinde meget mere, mener Kim. Snart går turen Bakken rundt endnu en gang, og pengene løber lige så hurtigt som lykkehjulene.

Osteklokken med terningspillet skal prøves ligesom sidste år. De fire rykker i hver sin stang, tæller terninger sammen og rykker igen. 2 kr. - 2 kr. - 2 kr. Sådan forsvinder 100 kr. ned i teltholderens kasse, og Dan får sig en plastik-maskinpistol med lyd.

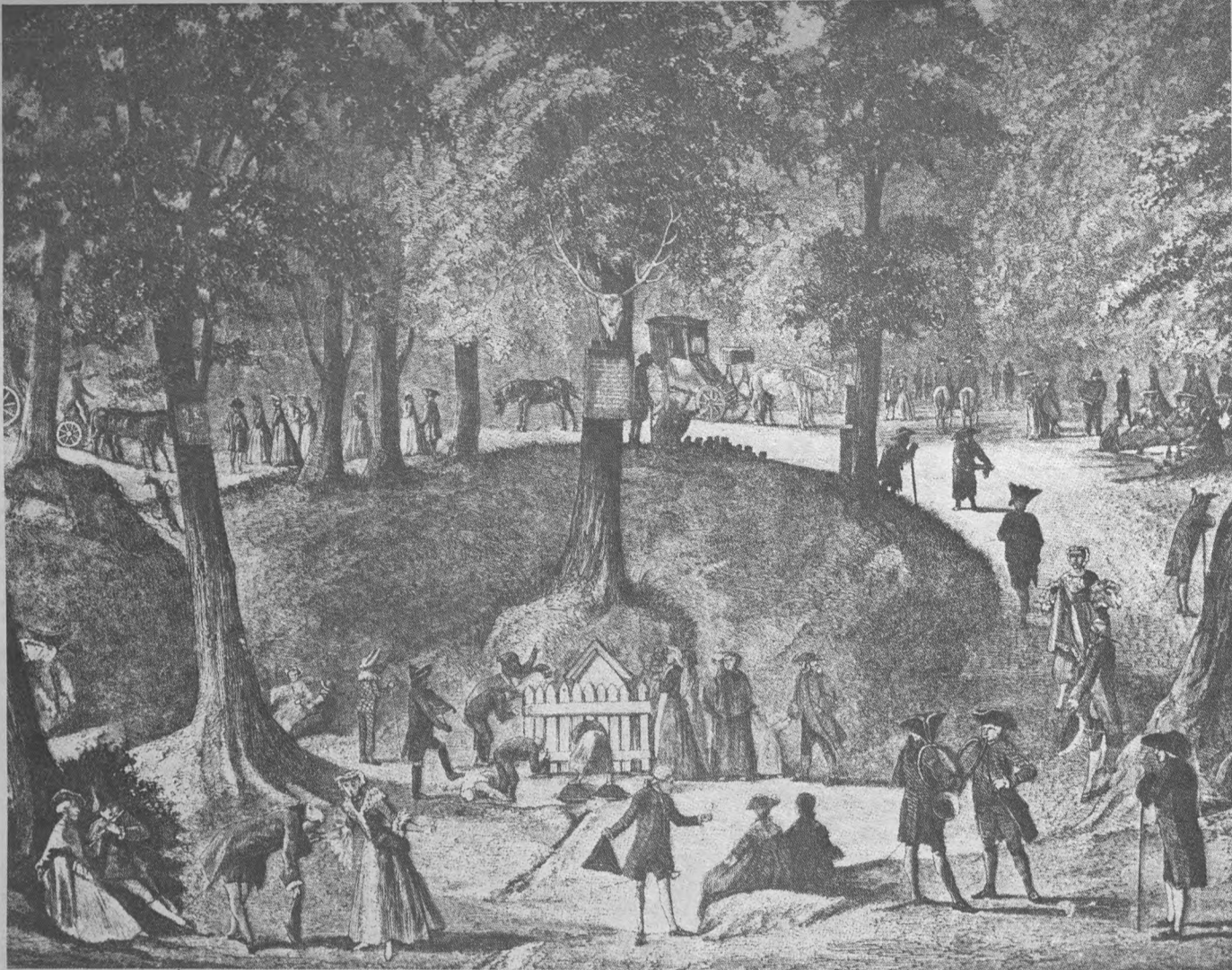
Efterhånden bliver det mere og mere besværligt for familien at komme omkring. Med bamser, pistol, glas og en stor dartskive. De har glemt en stor plastikpost til alle tingene i år. Men efter fire timer er pungen også tom. Det har været alle pengene værd, synes familien.

Der skal en stor mund til en Gigant-Burger. 78 kr. koster måltidet for alle.

Nej, må jeg være fri, vrænger Dan, da Pierrot byder ham på en portion blå.

Ved Kisten Piils kilde ca. 1755 - tegning af Bernhard Olsen efter maleri af Peter Kramer.

sommertid indrettede sig på overnatning. Dermed fulgte også beværtnings-telte og gøglere, næppe af første sortering i hin tid. Men det blev begyndelsen til den store forlystelsespark.

Den romantiske naturdyrkelse blev også mode i Danmark. Ved midten af 1700-tallet var Dyrehavsbakken etableret med telte, gynger, beværtninger, Mester Jackel og lignende mageløshed.

En adelig greve ville overgå parykmageren, det var stiftamtmand Conrad Ditlev Reventlow, som lod kilden restaurere 1750 samt opsætte en mindesten for sig selv. Men kilden sprang af sig selv lige ind i romantikkens digtning. 1754 blev der på stedet opstillet en fattigblok, i hvilken de besøgende kunne lægge gaver til Gentofte Hospital.

Midsommer var Dyrehavstid. Den varede traditionelt fra ugen før Skt. Hans til kort efter Vor Frue Dag, 13. juli. Nu gælder den fra påske til 8. august, da de lyse nætter hører op. Men for det 18. århundredes københavnere rangerede Dyrehavstiden noget nær med de store kirkelige højtid. Selv andemor i H. C. Andersens »Den grimme ælling« regnede med Dyrehavstiden som et tidemål. For digtere og malere blev Bakken og kilden en vedvarende inspiration.

Andet end kildevand

Kilden blev aldrig nogen helligdom, og trangten til andre forfriskninger end kildevandet gjorde sig tidligt gældende. Den tradition holder sig. Den korte sæson kunne gennem mange år ikke

Den muntre historie om

Af Tage Taaning

Bakken begyndte ved Kilden

Den muntre historie om Dyrehavsbakken begyndte ved Kilden. Så kom gøglerne, markedet og derefter Jægersborg Dyrehave (have-indhegning). Efter Kildemarkedet kom Dyrehavsbakken med sin krans af beværtninger og forlystelser, der ligesom voksede op i skoven fra det klare kildevæld.

Overleveringen vil vide, at det var danekvinden Kirsten (eller Kirstine) Piil, der fandt den kilde, som fandtes for begyndelsen til »Bakken« begyndte. Om hun var pige eller kone, melder historien ikke noget om, men Kirsten Kildemor fandt altså kilden med det klare vand. Man har sporet hende ind til Knabrostræde, på Frederik II's tid. Hun gik ture langt fra hjemmet. En romantisk mø, en frustreret hustru - hvad ved vi? Med kilden udsprang også, hvad man har kaldt »verdens ældste forlystelsesplads«. Forhistorien er lige så enestående. Den udsprang af den danske natur, nemlig løvskoven, hvis træer voksede lige ud i det salte sund, et enestående fænomen. Fines ikke mage til på kloden.

Det var kongerne, der gjorde skoven til dyrehaven, og det var bønderne i Københavns og Frederiksborg amter, der på kongelig befaling leverede vidjer og enebærriis til dyrehegnene. Frederik III, ham der ville dø i sin rede, om det skulle gå så galt i svenskekriegen, lod den første del indhegne, men hans søn, Christian V (med »Danske Lov«), gjorde hjorteparken fire gange så stor og nedlagde bl. a. hele landsbyen Stokkerup vest for det nuværende Eremitageslot. En trægruppe markerer stedet.

Rejsen til kilden

Kilden sprang fremdeles og var blevet udflugtssted for Københavns borgere. Et fjernt mål, der gjorde udflugten til en kilderejse. Man gik gerne langt for at nå til skov og vand. Byens borgere var klemte sammen inden for voldene,

Den muntre historie om Dyrehavsbakken begyndte ved kilden. Så kom gøglerne, markedet og derefter Jægersborg Dyrehave. Efter Kildemarkedet kom Dyrehavsbakken med sin krans af beværtninger og forlystelser, der ligesom voksede op i skoven fra det klare kildevæld

mellem »kvalmfulde mure«. Der lugtede ikke godt, men ved kilden var der frisk luft og dejlighed. Det var dog først på Frederik V's tid, nærmere: 1756, der blev helt fri adgang til Dyrehaven. - Samme år døde Holberg, der kendte kildemarkedet, som da havde eksisteret i over 100 år.

Når fundet af kilden kunne tidfæstes til 1583, kan en årsag være at kildevandet hurtigt opnåede en sådan folkeyndest, at overleveringen om fundet holdt sig i flere generationer. Der skulle dog gå det meste af 150 år, før kilden blev genfundet og kendt som »sundhedskilde«. Første fund blev gjort efter Reformationen, så en op-højelse til helligdom skete ikke, men

der hang dog så meget med af fortidens folketro, at man mente, helsevandet havde en særlig kraft omkring Skt. Hans, Døberens dag.

På en skovtur 1732 genfandt kgl. danskemester Heinrich Brinckmann den »glemte« kilde, og sammen med sin nabo, parykmager Greve fik han stedet sat i behørig stand. De lod opsætte en mindesten med indskriften: »Naturen viser her/ hvad godt den har i Eye./ Da Kilden brød sig ud af/ sine skjulte veje./ Kirstine Piil var den, som fandt det Kilde-Vand 1583./ som blev ved Brinckmann/ og ved Greve sat i stand.«

Sundhedskilden tiltrak sig syge og værkbrudne, som navnlig ved mid-

motivere faste boder, så de hurtigt rejste telte dominerede gennem mange år.

En pudserlig københavnsk avis med det gode navn »Fruentimmer og Mand-folketidende«, populær ved midten af 18-hundredre tallet, bragte i 1768 en art reportage, skrevet af en ældre ungkarl om sit første besøg på Bakken Skt. Hans aften.

Han meddelte, at der var lige så mange gæster i Dyrehaven hin aften, som beværterne i København har Fastelavns mandag. Han har talt over tusind hestekøretøjer af forskellig slags, foruden 563 ridende personer og flere end 4000 gående, deraf mange med solhatte og 246 »Fruentimmer med mandshatte«.

I betragtning af hans tilstand næste morgen, med dundrende hovedpine, kan hans statistik måske kræve et vist forbehold. En beværterdame beskænker ham rigeligt og tilbyder ham natte-logi, men en ven får ham bragt i sikkerhed i byen. Han undrer sig over kildevandets kraft.

Fader Holberg beskæftiger sig også med Kilderejserne og har bemærket sig de enlige »nattefrøknere«, hvis tradition med uformindsket hengivenhed har holdt sig gennem århundreder. »Fine gæster der også fandtes.«

»Berlingske Kjøbenhavnske Tidende« kunne i det før nævnte år oplyse, at Enkedronningen og Arveprins Frederik besøgte Dyrehavsbakken Skt. Hansdag, »ved den bekendte Sundhedskilde«.

Bakkens ry bredte sig

Mod slutningen af det 18. århundrede havde Bakkens ry bredt sig til sydligere lande, og linedansere, bjørnetrækkere og andre artister kom rejsende helt fra Italien og Tyskland for at vise deres kunster for penge.

I 1795 blev der skrevet dansk gøglerhistorie, da James Price rykkede ind på Bakken med sine artister, hvoraf linedanserne blev særligt populære.

1802 flyttede han med hele sit selskab ind i eget teater på Vesterbro.

Det var samme år, Adam Ohlenschläger skrev sit »Skt. Hansaften Spil«, vel det mest berømte Bakke-digt. James Price blev dansk statsborger, og hans efterkommere gør sig vedblivende fordelagtigt bemærket på dansk teater og tribune. Fra Bakken medførte James Price i øvrigt Casroti-søstre, om hvem en anmelder skrev, at Price burde bekoste et par nye bukser til den lille Mademoiselle Theresia, som i sine »strikketøjs ser vel naturlig ud«.

1799 fremviste den franske berider Jean Lustre for første gang en elefant på Bakken. Nye mekaniske og optiske sager kom på mode såvel som adskillige af »naturens underfulde frembringelser«.

I »Skt. Hansaften Spil«, som Georg Brandes hævder havde et forlæg af Goethe, men er bedre end den store tyskers værk, optræder Ohlenschläger selv som rekommandør: »Allons, Allons, Courage, Courage! skønne Rariteter, Løjer og Spas. Dyr fra Asien, Nyholland, Amerika. Subtile Kunster,

Bakkeliv omkring 1880, tegnet af Carsten Ravn og gengivet i Illustreret Familie Journal nr. 32.

Magiske Dunster! -- Med Drikkevarer, Flaskernes Skare. Skynd jer bare!« Spillet gjorde Bakken mondæn på ny, selv om Napoleons-krigene og knaphed lagde dæmper på tilstrømningen. Men borgerskabets midsommerfest blev ikke forsømt: »Vi kører, vi rider til latter og spøg«. At skikkelige folk kunne blive generet af banditter hørte også til datidens barbariske hændelser. Det var dog længe før Lyngby Politi nødtvungent blev en af Bakkens traditioner.

Til bakketraffikkens historie hører også de store hyrevogne, populært kaldet »Kaffemøller«. Den nostalgi, der nu om stunder kan fornemmes i forbindelsen med Bakken, fører tilbage til det 19. århundrede, til datidens borgerlige hygge og gemytlighed, udflugten med madkurv og kaffe med søsterkage. Der findes vel endnu ydmyge steder, familie-heller mellem neonbålene, steder med en anelse oprindelig-hed. Men der falbydes ikke mere tobaksdåser »med Bonaparter på låget«. Man er gået over til Prince. Enkelte af forrige århundredes fæste institutioner er endnu bevaret som en art alibi for traditioner.

Da Johanne Louise Heiberg døde 1890, skrev Holger Drachmann i sit mindededigt: »Kunsten begynder i Dyre-

Kapervognene - populært kaldet »kaffemøller« - er stadig en tradition på Bakken.

havsboden, blandt gøglere findes dens moder --«. Blandt de ældste institutioner står endnu den 205 år gamle blå-rædende pjerrot med sin evige »halsbrænde«. Figuren i sig selv har stået på tribunen gennem århundreder, den naive møllersvend sammen med den lappede lappeskrædder Harlekin og letfærdige Colombine, der holdt til med den gamle kassander (Thomas Carlyles »Lappede Lappeskrædder« er jo en Harlekin). Men det er langt fra Bakken.

Derimod opstod under det såkaldte »gennembrud« i 70'erne sangerindebøden »Bakkens Hvile«, uden at Georg Brandes kan tilskrives æren. Den nu 106 år gamle sangerindebod opretholdes som en slags museum, hvis under-skud gennem år har været betalt af firmaet Brdr. Stefansen. Men Bakkens Hvile er med til at opretholde forestillingen om Bakkens menneskelige ansigt. »Køb blomster --«.

1885 blev et nyt mærkeår i Bakkens brogede annaler. Den sommer stiftedes »Teltholderforeningen i Jægersborg Dyrehave«, foreløbig med en femtedel af teltholderne som medlemmer. Der

var i alt 100. Dermed var grunden lagt til det restaurationsliv, der siden 1. verdenskrig har præget Bakken mere og mere. 10 øres dansen i »Den runde« gik til for knap 30 år siden. Den sidste af de kendte forevisere var nok Tribini. Han var elev af »tryllekunstneren« professor Labri, den fantastiske gavflab, men Christian Tribini var mere sober end sin forgænger. Han opnåede en særlig oplivende position i besættelsesårene med sin særprægede rekommandør-terminologi. »Fuld tilfredshed, eller pengene er spildt!«

Cirkusrevyen neden for Bakken har sin egen historie. Den kom til verden på en idé af skuespiller Poul Guldager og Osvald Helmuth for snart 50 år siden. Den elegante Oscar Holst var revyens første direktør. Siden fulgte andre store navne i branchen - Ib Schönberg, Poul Sabroe, Preben Kaas... med skiftende stjerner, som Liva Weel, Dirk Passer og hvem ikke! En strålende parade af skæmtefulde kunstnere.

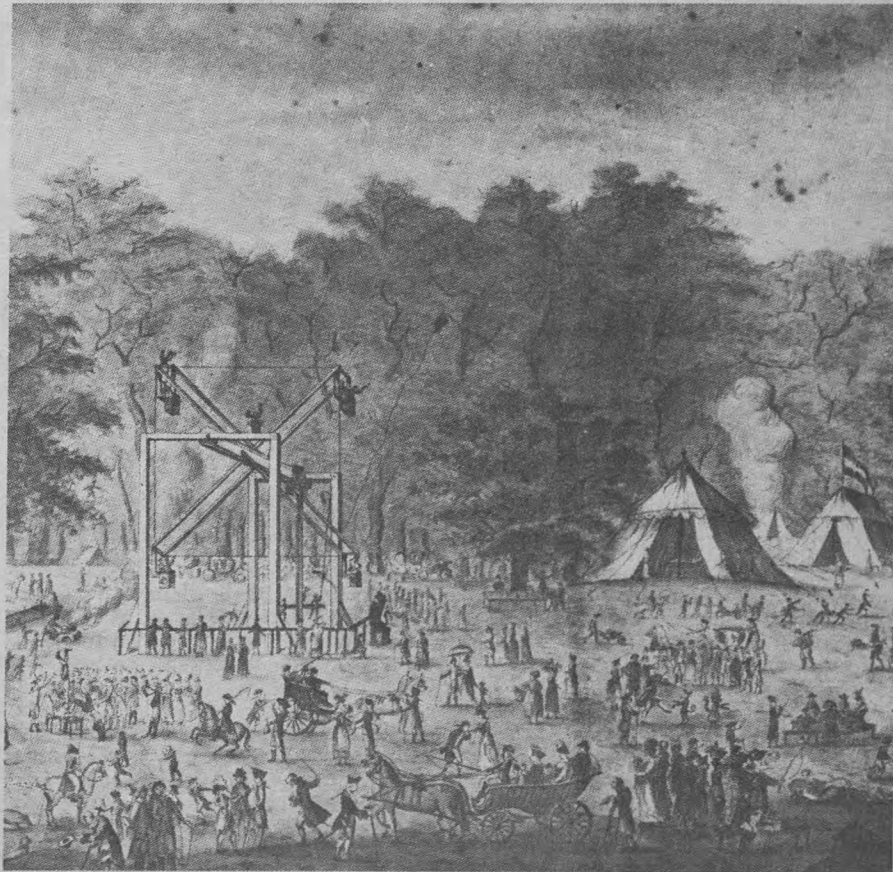
Vi er nu nået så langt frem mod øjeblikket, at historien er blevet nutid og Bakken et produkt af forlystelsesindustrien. Løvsalen er der stadig, men allerede for årtier siden skrev Johs. V. Jensen, at Bakkens traditioner tilhører historien og litteraturen, men traditionerne er »slidt af virkeligheden«.

Begrebet Dyrehavsbakken er dog tidløst, og med Siegfred Pedersen kan bakkegæsten synge: »Men øllet går den vante vej, hurra, ej alt ændrer sig!«.

Christian V udvidede hjorteparken voldsomt, og nedlagde bl.a. hele landsbyen Stokkerup. En trægruppe vest for Eremitageslottet markerer stedet.

En dag på Dyrehavsbakken i 1795. Akvarel af Stanley på Københavns Bymuseum.

Han har sin egen dyrehave ...

Statsskovrider Klaus Waage Sørensen i Dyrehaven med de nyudsprungne bøgetræer.

Af Virtus Schade

Statsskovrider Klaus Waage Sørensen er virksomhedsleder som enhver anden statsskovrider. Han har det økonomiske og drifts-tekniske ansvar for, at Dyrehaven fungerer. Han er chef for en arbejdsstab, og det er hans pligt at sørge for en rimelig hugst i skoven, at sørge for, at hugsten bliver solgt, og at den står i et rimeligt forhold til stedets produktionsevne. Han skal sørge for, at Dyrehavens træer udvikler sig optimalt. Under hans område er også Trørød Skov, Jægersborg Hegn, Charlottenlund Skov og Kongelunden på Amager. Desuden har han tilsyn med al privat skov i sit område, hvilket først og fremmest vil sige lensgreve J. S. Schulins Frederiksdal.

Allerede her begynder jobbet at adskille sig fra samtlige andre statsskovrider-embeder. »Privat skov« i området består i meget høj grad af enkelte træer i store villahaver. Den private »skov« er udstykket i små-parceller, men stadigvæk i tinglysningsmæssig forstand **skov**. Her er virkelig et eksempel på, at det er vanskeligt at se skoven for bare træer.

Hans Dyrehave består af omkring 1.000 hektar egentlig »dyrehave«, lige så meget til almindeligt skovbrug – og omkring 60 hektar (110 tønder land) landbrug. Det svarer til »en pæn stor gård«, og dette specielle landbrug dyr-

ker udelukkende foder til vildtet: byg, havre, roer, græs til hø.

Denne specielle statsskovrider har desuden ti restauranter under sig. Uden for Dyrehavsbakken. Og hans daglige arbejde består ud over dyr og hugst i et tæt samarbejde med gøglere og andet Bakke-folk. Som statsskovrider i dette distrikt er han »født« medlem af bestyrelsen for a/s Dyrehavsbakken, der består af to statsrepræsentanter og to teltholderrepræsentanter. Han er repræsentant for grundejeren, som er staten, og som bestyrelsesmedlem er han medansvarlig for driften.

»Det var noget, jeg ikke har lært om på Landbohøjskolen«, siger han.

Han har før siddet i planlægningsafdelingen i Skovstyrelsen i ti år og været chef for handelsafdelingen i to år. Han var »handelsskovrider«, det vil sige »skovrider uden skov.« Nu er han skovrider for en række teltholdere uden telt. Denne specielle skovrider har som en af sine arbejdsopgaver at køre i rutsjebane, når han – hvilket også er en af hans embedspligter – »udfører industrispionage til fordel for Dyrehavsbakken« og besøger fremmede lande for at se, hvordan man rutsjer dér.

Statsskovrideren i Dyrehaven har et usædvanligt job for en skovrider. Han arbejder tæt sammen med gøglere og andet Bakke-folk

Han blev betaget

Hugo Stefansen med sin »radiobil-park«. Foto: Aage Sørensen.

Der kom en dag en karrusel. Den kom til Fredericia, og midt på torvet blev den stillet op. En ung slagterlærling blev så betaget af karrusellen, der var en »bjerg-og-dal-bane« med en ny opfindelse, en dampmaskine, i midten, at han fulgte med karrusellen ud i verden. Slagterlærlingen hed Anders Stefansen, hans yngre bror, der var i cigarrullerlære, sluttede sig senere til ham. Han hed Søren. Anders fik børn, Oscar og Hugo, og det år, Hugo blev konfirmeret, rejste han som en natur-

lig sag ud i verden med forlystelse-spark. I dag er begge Hugos svigersøner i branchen. Broderen Oscar holder sig til Tivoli, Hugo til sine ti forlystelser på Dyrehavsbakken samt til Damhus Tivoli. Han er 78 og bruger ikke mere hele dagen på Bakken. Han bor ikke mere på Bakken om sommeren i miniaturehus med indlagte flagermus, men i villa. Men fra sit kontor bag restaurant »De 4 ege« kan han stadig dagligt høre klirren, når alle tierne fra dagen forud tælles op. Virtus

Ellis Dahl har kunder i alle aldre i sin kiosk midt i spillehallen Monaco

Bakkens kendte ansigt

ELLIS DAHL, er ikke blot teltholderformandens kone, men et af de kendteste ansigter på Bakken. Hun plejer at sige, at hun har været d'er lige så længe, som hun har levet. Hun var blot tre måneder, da hun gjorde sin entre, og nu er hun 52. Hendes far, Carl Mortensen havde den gamle hestekarussel og meget andet. Ellis Dahl er uddannet som både gymnastiklærer og ejendomsmægler, men har altid lagt alle sine kræfter på Bakken, hvor hendes yngste søn passer karrusellen, og den ældste er knagende dygtig til varespillet. Ellis og Franck Dahl har mange spil i deres haller. Franck Dahl opgav sit job som arkitekt, da han kom ind i den gamle teltholderfamilie. Han er nu også formand for sine kolleger. Ellis Dahl er en festlig dame, der tit møder op med en sang, når hun er i venners lag.

Han står for hele gildet

Christian Rhedin.

Ved alle Bakke-arrangementer kan man se en varm og venlig herre, der holder sig selv i baggrunden, men i praksis står for hele gildet, selvom han betegner sig selv som »kedelig«. Det er A/S Dyrehavsbakkens direktør, landsretssagfører Christian Rhedin, der debuterede som Bakke-menneske i en sag imod Bakken. En teltholder, forpagter af Bakkens toiletter, var ekskluderet, og i meget lang tid verserede sagen for landsretten – Til Rhedins chef, C.E. Jensen, kom med en udødelig replik: »Nu må vi se at få en ende på de toiletter«.

Christian Rhedin kunne godt have sagt det, for selvom han var »modstander«, kom han og Bakkefolket til at kunne lide hinanden. Det er Rhedin, der førte Bakken gennem nogle vanskelige år, da Bakkefolket og staten bekrigede hinanden. Han foreslog, at man arbejdede sammen i stedet for. Og det gør man nu. Virtus

Jeg vil være gøgler

Historien om hvordan
 Enrico Lund blev
 Bakkens Pjerrot

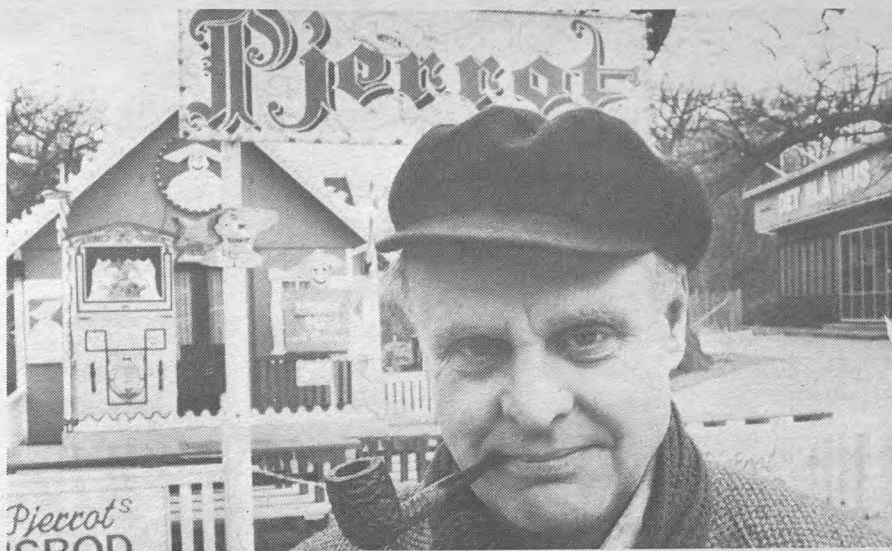
Af Virtus Schade

Da Erik var 14 år gammel, følte han sig skoletræt. Han sagde til sin far (»Bakke-kongen« Orla Lund, gøgler gennem 42 år) og sin mor (Rut Lund, gøgler gennem 33 år, deraf 25 på Bakken): »Jeg vil være gøgler«.

Eriks (i dag »Enrico«s) forældre sagde: »Du skal i lære. Du skal ha' et fag at falde tilbage på og ikke lige som din far ha' været nødt til at arbejde som trælager-arbejder og synge i gårdene i fritiden sammen med denne mælke-dreng Carl Bresson«. Og så kom Erik i elektrikerlære. Det var han i nøjagtig ti måneder, så havde han ferie. Og glemte at komme tilbage. »Der var for lidt strøm og for meget gøgl i mig«, siger han.

Erik havde mødt cirkusbrødrene Schmidt og fik lov til at rejse med dem som medhjælper. Og var dum nok til at skrive hjem, for at hans mor ikke skulle være bange for sin bortløbne unges skæbne. Postsstemplet blev tydet af de vrede forældre, de regnede ud, at han måtte have sluttet sig til brødrene Schmidt – og lille Erik blev hentet hjem af politiet. »Rendt af lære efter ti måneder!« sagde mester. »Den dreng kan jeg ikke bruge. Det ville også være synd og skam at gøre ham til elektriker. Han skal være gøgler.«

»Du skal i glarmesterlære«, sagde gøgler-forældrene. Og så kom Erik i lære på Østerbro. Han skulle pudse de store vinduer i en bank – og »baldrede«

Sådan ser Pjerrot ud når han er sig selv.

Foto: Svend Aage Mortensen.

det første. Mester gav ham en øretæve. »Du skal selv betale af din løn«, sagde mester. »Vel skal jeg ej«, sagde Pjerrot, thi ham blev det, og så stak han af til brødrene Schmidt og gemte sig i staldteltet. Han hørte politifolkene spørge efter sig endnu engang, og efter forestillingen kom han frem. »Vi tager tyren ved hornene«, sagde brødrene Schmidt og kørte ham til gøglerparret Lund i København. Og 1. maj 1948, fik Erik, omsider med sine forældres tilladelse, sin debut som klovn hos brødrene Schmidt. På sin 15 års fødselsdag.

Lykken varer ikke evigt altid. Året efter mødte Erik den ene bror, Arnold, på den ene side af cirkusteltet. »Bro-

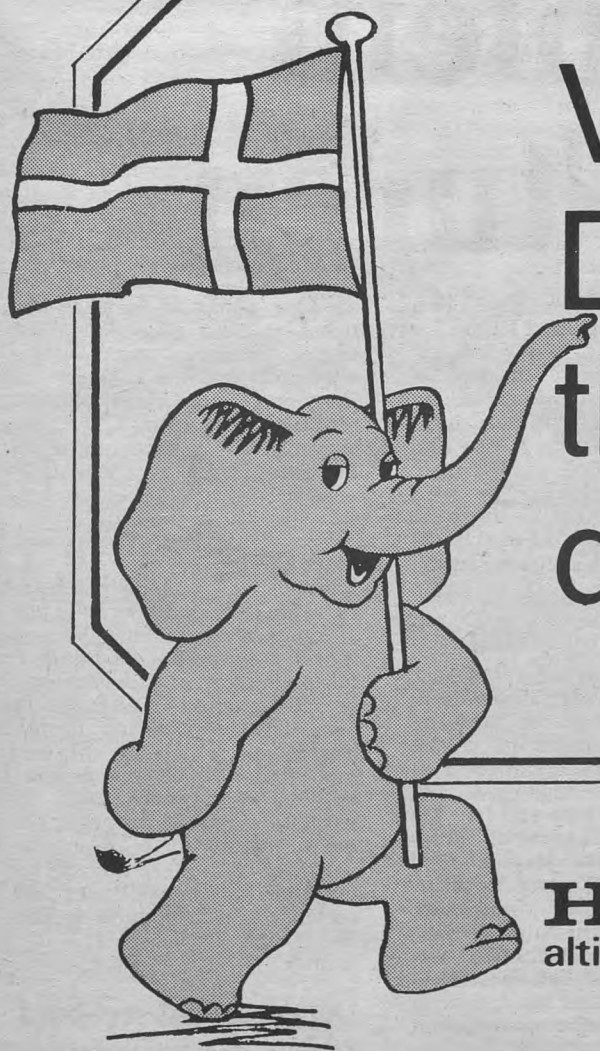
derskabet er uenige, vi går hver til sit«, sagde han. »Vi vil begge ha' dig, og derfor må du rejse. Her er din løn på 50 kr. og 100 kr. ekstra. Men sig ikke noget til bror Guggle.« På den anden side af teltet mødte han Guggle. »Broderskabet er uenige, vi går hver til sit«, sagde han. »Vi vil begge to ha' dig, derfor må du rejse. Her har du 100 kr. oven i din løn. Men sig ikke noget til bror Arnold.« Og **rig** rejste Erik hjem til mor.

Som skulle på turné. »Du er nødt til at rejse med mig«, sagde hun. Og i Århus mødte de Knud Shorty. Han havde købt sig et skyde-telt ved navnet »Kling-klang«. Over skydeskiven satte

han ordene »Storvarieté«, og så drog storvarieté Kling-Klang på Danmarksturné.

Næste år: Dyrehavsbakken for første gang. Men Dagmar-revynen havde brug for en piccolo, der ikke »rødmede eller flagrede med ørene«, når han skulle aflevere blomster til de kvindelige stjerner. Erik blev »scene-piccolo« med særligt opgave-område at lade sig kysse af Phyllis Dixie (strip) eller June Richmond (sang) når blomster skulle afleveres. Og året efter, da piccoloen var blevet for voksen til jobbet, var der en købmand, der havde købt sig et lille, ovalt telt og ville være cirkusdirektør. Han lagde flot ud i alle badebyer **før** badesæsonen begyndte, og 14 dage efter var de kun lille Erik med rumsterstangen og store Egon med harmonikaen tilbage af det strålende artist-hold. En morgen i Frederiksværk vågnede de to artister til en tom teltplads. Købmanden var stukket af, tilbage var kun to kufferter, en harmonika og en rumstérstang. Samt en ubetalt kroregning. Kroværtens forlangte harmonikaen som garanti (og fik harmonikassen fyldt med sten, mens de to efterladte gøglere brugte den rigtige harmonika til at skrabe pengene sammen). Og så kom den spændende tid, da de kørte landet rundt på cykler, der havde klude i stedet for dæk, og tjente nok til at holde skindet på næsen. Erik fik bank, da han kom hjem. Men han fik smag for cykler og kørte rundt og solgte billigt-købte billeder dyrt. »Her er maleren«. Eller den fineste muldjord (opgravet i nattens mørke) til potteplanter. »Her er gartneren«. Eller sand til fuglebure: »Her er sandmanden, fineste, vegetabiliske fuglesand.« Til det et år blev 1963, og Pjerrot-jobbet på Dyrehavsbakken pludselig blev ledigt.

»Her er Pjerrot«, sagde Enrico. Og sådan kom netop **denne** Pjerrot fra at stikke andre blå i øjnene til at stikke sig selv blå i munden.

Vi ønsker
 Dyrehavsbakken
 tillykke med
 de 400 år

HANDELSBANKEN
 altid med i billedet

4
ISBJØRNE7
ZEBRAER2
GORILLAER7
ELEFANTER6
GIRAFFER5
CHIMPANSER1.437
GRÅSPURVE2
FLODHESTE48
FLAMINGOER3
NÆSEHORN5
SØLØVER36
PINGVINER42
KÆNGURUER26
BAVIANER71
DVÆRGGEDER

og alle de andre
plus
dyreungerne
der er
kommet

ønsker
Dyrehavs-
bakken
tillykke
med
de 400

ZOO

Åben daglig 9-18

Tyroler-Hallen, hvor man både kan spise, drikke, danse og synge med på refrainerne.

Restaurant Lille Peter har Bakkens eneste »ta selv bord«

Sult og tørst ikke noget problem på Bakke-turen

Restauranterne har de senere år gjort langt mere ud af maden, og udbudet er stort

Af Bent Johansen

Er man sulten eller tørstig på Bakke-turen er det ikke noget problem. Der er boder med pølser, burgers, pommestruer og fritterede fiskefileter overalt, og grill- og fritmad er også tilkøbt i adskillige af restauranterne.

Engang for ikke så mange år tilbage var det kun få steder, der var værd at spise i på Bakken. Det har ændret sig. Der er nu adskillige steder, hvor man kan få et godt måltid mad, og går man rundt og ser på spisekortene uden for, vil man hurtigt konstatere, at priserne gennemgående ligger lavere end uden for Bakken. Det giver konkurrence, når en snes restauranter ligger så koncentreret som tilfældet er.

»Standarden er hævet«, siger restauratør Alex Holm, der både har »Madam Blå« og »Valentino«. »Da jeg i sin tid kom herud for at besøge nogle bekendte, der havde restaurant, var køkkenregionerne ret primitive.

Alex Holms »Valentino« ligger i den del af Bakken, der populært kaldes for »spisehjørnet«, nemlig ved stien fra Peter Liep, lige før man når friluftsscenen. Her var restauranterne fra tidlig tid skovtursrestauranter, hvor man havde madkurven med. Man kan stadig nogle steder have maden med, men restauranterne lokker nu med tilbud samtidigt med, at de færreste Bakkegæster i dag har tid og lyst til selv at stå derhjemme og gøre kurven klar.

Stadig skovturs-stemning

Men der er fortsat skovturs-stemning i tre af restauranterne, »Valentino«, »Nybo« og »Bøgely«, selv om gæsterne overvejende køber maden på stedet. Det er de hyggelige træbygninger med verandaer, de ternede duge og de små vinduer, man ikke kan stå for. De forskellige tilbud er skrevet på tavler uden for. Der er f.eks. stegt ål med stuede kartofler til 95 kr. i Nybo.

Platterne og de kolde anretninger har fortsat deres storhedstid på Bakken sammen med wienerschnitzel, svinekotelet og engelsk bøf. Valentino har hele fire anretninger lige fra miniplatten til 49 kr. til super-specialiteten til 85 kr. Alex Holm fortæller, de fleste vælger Valentino-anretningen til 79

Servitrice Myrna Lund, »Skovly« med hænderne fulde af kolde anretninger.

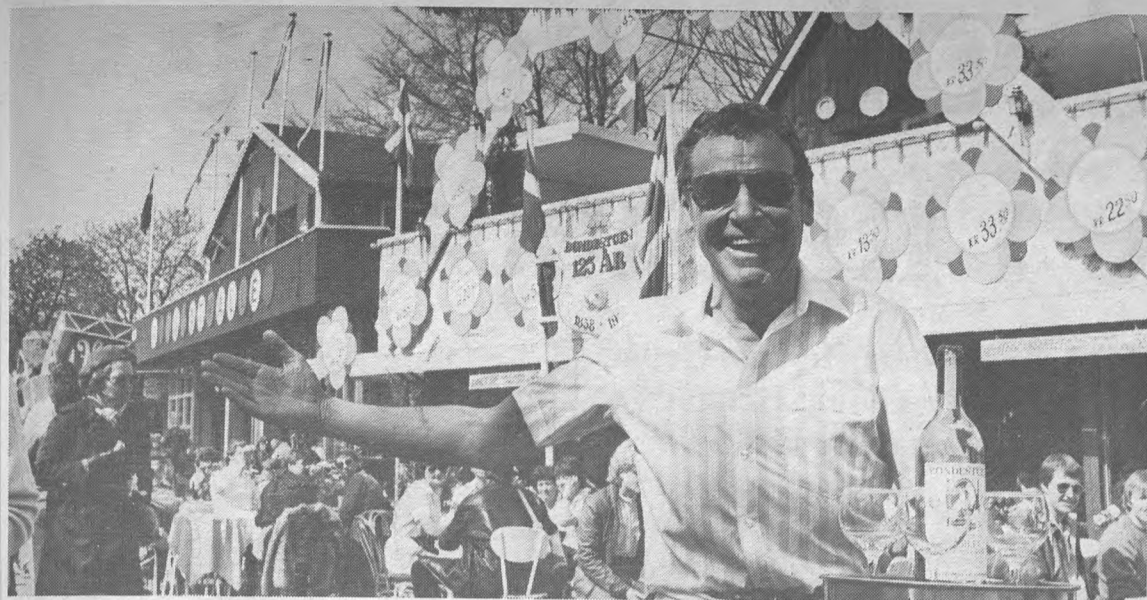
kr. Den består af to slags sild, stegt fiskefilet med remoulade, tarteletter med asparges og høns samt mørbradfrikadeller med rødkål. Endvidere hjemmelavet pålæg og salater. Røget ål, varm leverposteg med champignon og bacon og endelig ost. Er det underligt, at et lille selskab ofte med det samme køber en hel flaske snaps til 360 kroner til?

Den fjerde restaurant i »spisehjørnet«, Skovly, er gået hen og blevet Bakkens gastronomiske flagskip. Det skete, da Ib Juul og Søren Schou for 11 år siden overtog stedet. En smagfuldt indrettet restaurant med duge i pastelfarver, masser af blomster og planter og ophængte bure med fugle. Tavlerne over det åbne køkken fortæller om dagens specialiteter i stil med dem, man finder i det nye dansk-franske køkken inde i byen. Men også den berømte danske smørstegte rødspætte har fundet sin niche på spisekortet.

Kortet omfatter hovedretter som marvbøf, kalvemedajlloner med krebs, sprængt fransk landand og kalvelever Provencale til priser fra 72 til 118 kroner.

Det eneste tag-selv-bord

Kommer man fra parkeringspladsen gennem den røde låge og op ad »Peder

Festlige Bent Hasebart foran »Bondestuen«, der altid har mange mad-tilbud. Foto: Aage Sørensen.

Restaurant »Hvide Hest«, en af de største restauranter på Bakken med musik og dans

Nybo er en af de gode gamle skovtursforretninger, som stadig er tilbage på Bakken.

Det er en hel bondegårds-idyl, man finder i og omkring »Valentino«

Madsens Gang«, møder man som det første egentlige spistede, »Lille Peter«, et af de store lokaler, hvor mange engang foretrak at spise. Restauratør Lars Humle har valgt at skære udvalget af mad ned. Han satser især på et »tag-selv-bord« med over 30 forskellige ting at vælge imellem til en pris af 58 kr. Det er Bakkens eneste »tag-selv-bord«. En anden specialitet er en dobbelt-grillet kotelet. Den er banket ud og skåret, så den nærmest ligner en sommerfugl med vingerne spredt ud. Prisen er 58 kr. Der hører bagt kartoffel til. Endelig kan man få en 200 gram steak til 78 kr med bearnaise og dressing til.

»Lille Peter« ligger ud til det store torv, og i den ende finder man ovre i en krog, »Ved Linden«, også en stor restaurant, hvis priser, engelsk bøv 68 kr. og wienerschnitzel samme pris, siger noget om prisniveauet på Bakken. I den modsatte ende af torvet finder man »Bøv og Pizza« med frit valg af enten oksefilet, let røget skinke eller stegt lammekød for 99 kr. Og Pizza-udvalget begynder ved de 44 kr.

Naboer er succes-restauranten »Bondestuen«. Her residerer Bent Hasebart, den restauratør, der har været længst på Bakken. Gule duge på bordene, lette cafestole, skotskternet væg-til-væg-tæppe og mange blomsterarrangementer. Da pengene blev lidt knappede i slutningen af halvfjerdserne, valgte Hasebart at sætte priserne ned. Det strømmer ind med folk, der skal have jubilæumsmenu til 56 kroner.

På den videre vej over Bakken ligger restauranterne tæt. Ved siden af »Bondestuen« således »Bakkens Perle«, et af de gamle steder med et stort stampublikum og gamle Bakke-motiver på væggene. Bakken indførte for et par sæsoners siden begrebet »Bakke-menu«, der kan fås på mange af restauranterne. Således også i »Bakkens Perle«. Enhedsprisen er 56 kr., men menuerne forskellige fra sted til sted. De skal bestå af to retter. I perlen er det wienerschnitzel og derpå is med frugter.

»Madam Blå« er stedet, hvor man

hygger sig med kaffe og konditorlagkage, og om aftenen er der musik og dans til. Restauratørparret Alex og Jonna Holm sørger dog også for de sultne. I en fløj har de indrettet den lille »Mexikana« med steak-retter.

Også Tyrolerhallen lidt længere henne på samme side og med udsigt ned over Kildeøen har dans og musik for et voksent publikum, der får udleveret sangbøger. En tyroler-schnitzel med dagens dessert til får man for 56 kr. Hvadenten det er til frokost eller til aften, er der mange, som falder for tilbudet, »et stykke brød med to stykker røget ål og varm rørræg til 20 kr.

»Bræddehytten« næsten over for har fået nyt værtspår i år, John og Lillian Lindberg, der før havde Krøyers Have i Pilealle. De har bygget nydeligt om, har fået mønstret tapet på væggene i felter. De kører med såkaldt »hjemmelavet køkken« med bl.a. platte til 63 kr. og kotelet og æblekage for 56 kr. Lillian Lindberg sætter også snart fisk på kortet, bl.a. rødspætte.

Helt nede ved kæmpegyngen »Vikingen« finder man restaurant »Dyrehaven«, lysthus-stemning, hvor man må tage madkurven med, men hvor man også kan købe jævn borgerlig mad, såsom hakkebøf, ribbensteg, frikadeller og smørrebrød. Her i svinget ligger tillige »Pejsestuen« med sine bly-indfattede ruder og flere tilbud, såsom entrecote til 68 kr. På vejen hen til friluftsscenen møder man først »Bakkekroen«, hvor Ove Sopp underholder, og hvor det spiselige er pølsespecialiteter fra bl.a. Sønderjylland til priser fra 24 kr.

Ud til friluftsscenen ligger både »Gyngehesten« med oksefilet og et glas øl eller en kvart flaske vin til 68 kr., og »Hvide Hest« med entrecote og et glas fadøl til 79 kr. I hesten er der musik og dans.

Og dermed skulle gennemgangen af Bakkens vigtigste spisesteder være tilendebragt. Lige uden for det egentlige forlystelsesområde finder man også gode spisesteder som »Peter Liep« og »Ved Kildeøen«, så ingen behøver at gå sultne fra en Bakke-tur.

Til lykke
med
de 400 år
- tag med os på Bakken!

DSB

Her kom det festlige og fornøjelige i højsædet

Volmer Sørensen lavede en revy for hele familien da han tog over i 1979, og med den opskrift fik han succes. Her fotograferet med Grethe Sønck.

Da Herman Gellin, Osvold Helmuth, Oskar Holst og direktør Petterson fra Rio Bar i 1935 slog sig sammen og lavede den første Cirkusrevy, lagde de grunden til en kæmpesucces. Den første sommer så 200.000 mennesker forestillingen

Af Erik Hvidt

Der var mange, som havde en idé om, at der burde spilles revy på Bakken. Der var fire, som gjorde noget ved den. I 1935 slog Herman Gellin, Osvold Helmuth, Oskar Holst og direktør Petterson fra Rio Bar sig sammen og lavede den første Cirkusrevy. Den blev en kæmpesucces. Grundstenen til en tradition var lagt, hvor det festlige, folkelige og fornøjelige kom i højsædet.

Brandstrup blev spurgt, om han også ville være med i konsortiet, men han kunne ikke skaffe pengene i rette tid. Til gengæld optrådte han i revyen de første år. Det er herfra, at »Hen til kommoden og tilbavs igen« stammer. Liva optrådte også og Osvold Helmuth, der i 1936 sang »Dit hjerte er i fare, Andresen«.

Den sommer nåede 200.000 mennesker at se forestillingen, der i avisernes spalter fik en forholdsvis ublid medfart. »En revy, der appellerede til de jævne instinkter«, stod der i en af anmeldelserne. Viddet var heller ikke det mest raffinerede, men hvad der ikke var for øret, var der til gengæld for øjet.

Fra 1938 stod Oskar Holst som hovedansvarlig for forestillingen, efter at Osvold og de andre havde følt sig ført bag lyset af ham og derfor afbrudt samarbejdet. Holsts sans for det overdådige og ødsle udstyr fik nu lov at sætte sit præg. Fulde af oprigtig forundring kunne aviserne rapportere om, hvor mange tusinde kroner alene skoregningen sneg sig op på. Der blev brugt mere end 200 forskellige kostumer, som revykunsterne og især de 16 dansepiger bar med ynde. Jo, der var noget for øjet. Et overflødhedshorn af kostbart udstyr, som vækkede minder om Frede Skårups store dage

Mere show end revy

Oskar Holst var mere show- end revymand. Farvestrålende scenerier og populære kunstnere kompenserede for de svage tekster. Besættelsestidens skærpede censur gjorde det heller ikke nemmere. På den anden side er teltet med plads til henimod 2000 mennesker i hele sin indretning ikke beregnet til hverken finkomik eller spidsfindig satire. Beliggenheden på Bakken indbyder til slagfærdighed mere end til raffinement. Det er de store gebærdssted, hvor der skal råbes højt, for at alle kan høre.

Det var Den Gyldenblonde, der om sine femten år som direktør for Cirkusrevyen engang udtalte, at han gerne ville reformere verden gennem Cirkusrevyen, hvis det var muligt, men at han altid har anset det for umuligt at råbe verdensmagterne op gennem Bodil Steen.

I 1953 fik Elga Olga stor succes med visen »Solitudevej«.

Holst lavede underholdning. Han gav folk, hvad de kunne lide, og det har været linien lige siden.

I januar 1953 måtte Oscar Holst give op af økonomiske årsager, hvorefter Ib Schønberg rykkede ind som leder. Cirkus Ib kaldte han revyen i sine tre sæsoner på Bakken og lagde ellers ud med Elga Olga i »Solitudevej«, Arthur Jensen med »Det må jeg ikke for mor«, mens han selv indtog rollen som sentimental hyggeonkel og sang med lille Dorthe på skodet »Du og jeg vil altid være venner«. De tolv strømledede Blue Bells sørgede for, at der stadig var noget for øjet.

Efter Schønbergs død i 1955 blev det Poul Sabroe - Den Gyldenblondes tur. Han var helt på det rene med, at den bredt anlagte revy med udstyr og dansepiger var den form, som passede teltet bedst. De første år havde han Elga Olga. Han gav Preben Kaas chancen og førte et nyt firkløver bestående af Birgitte Reimer og Bodil Udsen, Buster Larsen og Preben Neergaard frem i forreste række.

I tresserne bragte han Margurite Viby tilbage til revyscenen, hvor hun både var en jazzende humsor og forbandede bilismens lyksaligheder på bekostning af husholdningspengene i »Før vi fik bil«. Og det lykkedes ham i 1967 at overtale Dirch Passer til at vende tilbage til revygenren efter fem års fravær, der skyldtes Kjeld Petersens død.

Dirchs kæmpebaby

I de følgende år var Dirch ornitolog, kæmpebaby, russer o.m.a. Preben Kaas var blevet revyernes iscenesætter og blev tillige Den Gyldenblondes naturlige efterfølger, da han trak sig tilbage i 1970. Kaas lagde hårdt ud med bidske politikerkarikaturer, men tonen dæmpedes med årene. I 1976 skilte dog især to numre sig ud. Lily Broberg sang »Der er noget farligt inden«, og Lisbet Dahl var cirkusprinsessen Anniqa med kvælerslangen. Hendes viseforedrag afslørede bid og underfundighed og gav hende det afgørende gennembrud som revyskuespillerinde.

Cirkusrevyens vaklende økonomi fik året efter Kaas til at rejse, og i 1978 forsøgte nogle forretningsmænd i hast at samle et personale, for at der dog kunne ske noget i teltet den sommer. I 1979 blev så Volmer Sørensen revyens leder, og han bragte kernetropperne fra sine syv succesrige år i Revykøbing med sig. Han slog på, at det at være holdningsløs var en holdning i sig selv. Revyscenen skulle ikke fungere som talerør for politiske standpunkter. Hele familien Danmark, gammel som ung, skulle have lov til at more sig. Han nærrede ingen specielle ønsker om at forny sig selv som showmand eller sine revyer som folkelig forlystelse. Folk skulle få, hvad de ville have, og dermed levede også han op til Bakke- revyens mest iøjnefaldende tradition, og han fik succes på det.

Margurite Viby var i 1965 husmoderen der gik til jazzballet.

Nyhavns-roseerne Helle Virkner og Malene Schwartz. Fra revyen 1972.

Preben Kaas og Jørgen Ryg synger »Hva' ska' vi med kvinder« i Cirkusrevyen 1975. Foto: Henning Thempler.

Dirch Passer i sin glansrolle som kæmpe-baby i Cirkusrevyen 1973.

Foto: Poul Ainow.

Køreglæde uden loft

*Se og vind
Samba LS med loft
i Dyrehavebakken
tomtola!*

Talbot Samba Cabriolet - 70 HK DIN, 1300 cc og 5 gear for kr. 109.988,- excl. lev. omk. Den nærmeste konkurrent VW Golf koster 171.756 kr. Og så får du 6 års fabriksgaranti mod rustgennemtæring .

Samba fra Peugeot

(02) 45 16 22 anviser nærmeste forhandler

Bakkens evige Hvile

Tonen er bramfri og replikken kvik når Bakkens syngepiger tager fat. Traditionerne holdes i hævd og det skorter ikke på gode råd fra sangerinderne til publikum

Af Erik Hvidt

»Så er det tilladt at kaste op!« Det skorter ikke på gode råd fra sangerinderne i Bakkens Hvile, når den traditionsrige blomstersang »køb blomster, køb blomster, en rose så rød« gjalder i lokalet. »Det skal jo gerne regne med slanter på terrassen.« »Ikke alle de femører. Er der ikke nogen, der har lidt blød valuta?« Blomster kastet ud til publikum fra scenen, og folk kvitterer med at tage omhyggeligt sigte og kaster deres mønter op på scenen. Ritualet ligger fast hver aften.

Tonen er bramfri og replikken kvik. Traditionerne foreskriver bestemte bemærkninger ved bestemte viser. Publikum forventer det. De mange trofaste gæster sidder endog på spring med en bemærkning, der måske for et øjeblik kan ryste en af de hærdede donnaer på tribunen, men så godt som hver gang bliver et tilråb fra salen sendt retur af et vittigt og kontant svar.

Bakkens Hvile er en institution og tillige den sidste rest af en folkelig underholdningsform, som har sit udspring i midten af forrige århundrede. Da huserede syngepigerne i de københavnske bro-distrikter til stor bekymring og vrede for præsteskabet. Nu hørte nogle af sangerinderne vist heller ikke til Vorherres bedste børn, men

Cleo fik folk til at juble med sin »Zka vi zove eller hva'«. Her er hun fotograferet sammen med professor Tribini.

- SE DET HELE LIDT FRA OVEN...

indtægterne var gode, og det forøgede sangerindernes antal.

Bakkens hvile 106 år

På Dyrehavsbakken dukkede sangerindepavillonerne op i 1870'erne. 1. juni runder Bakkens Hvile de 106 år, og i al den tid er en række populære melodier sunget fra den lille scene. Meningen var oprindeligt at udbrede kendskabet til tidens viser, men den rolle overtog grammofofonen ved sin fremkomst omkring århundredeskiftet. Hvorfor nøjes med en efterligning, når man kan lytte til originalen? Men stedet rummer andet end sang.

Atmosfære først og fremmest. Det, Bakkens Hvile har overlevet på, er den nære kontakt mellem de optrædende og publikum. De fordomsfrie og robuste pigers ukuelige humør og evne til at tackle enhver situation. Det har været mere end antydning, at også syngepigerne på Bakken var løst agtige, men det passer ikke. Lige fra starten blev der udstedt nogle endog meget strikse regler for, hvad pigerne måtte og specielt ikke måtte. De måtte ikke gå ned i salen og drikke med publikum, men gerne modtage et krus øl til den knastørre gane oppe på tribunen. Efter lukketid var det lige hjem og ikke noget med at lade sig friste af de ventende mandlige beundrere. Så m.h.t. dyd har sangerinderne altid været bedre end deres rygte, selv om de mange vovede bemærkninger og viser i tidens løb har grebet forstyrrende ind i det billede.

En bakkingsangerinde skal være frodig og glad og udstråle varme, som går lige i folk. Det går ud på at have det sjovt, mere sig på en uforpligtende måde. Viserne er enten skrevet direkte til bestemte syngepiger eller er lånt stof, hentet fra bl.a. revyerne. Flere af Erika Voigts numre specielt den om »Jeg er en af Bakkens sangerinder« er helt oplagt ude i Hvilen.

Tyrolerkostymer

De højryggede stole på scenen er fast inventar fra gammel tid. Ligesom matrosdragten og tyrolerkostumet går hyppigt igen hos de optrædende. Tyrolerkostumerne kom hertil med sangerinder fra Schweiz, mens matrostøjet er blevet benyttet siden 1860'erne, efter at Danmark havde tabt krigen i Sønderjylland. Julie Westermann var blandt de første, der chokerede ved at vise sig i bukser og kortklippet hår under matroskappen. Siden har bl.a. Bakkens Liva, den meget populære Alvida Ernst været i sømandsdragt. Hendes kendteste numre er »Kom hjem til lilleemor på Lyngbyvej« og »Rue de la Sax«. Sidstnævnte lærte Tommy Kenter udenad som 4-årig, og det grundlagde hans store kærlighed til Bakkens Hvile.

Lille kuglerunde Rut Lund sang i trediverne i tyrolerkostumet. I treserne og halvfjerdsjerne var det Inge-Lise Gaarde. Hver fugl synger med sit næb. I 48 sæsoner har Käthe Vogelius været den pæne pige med de pæne sange. I 1947 ankom Cleo og søsteren Snehvite til Bakken. »Zka' vi zove eller hva?«. Cleos dybe stemme rungede i det røgfyldte lokale. Publikum jublede, og hun kvitterede på sit jyske med »Tak for'et.«

I dag er det Hardy Dræby alias Mona Lisa som i flagrende gevandter synger »Køb blomster, køb blomster«, omgivet af syngepigerne Else, Inga, Tove, Gurli, Karin og Beate. Fire timer er de i gang hver aften, og det koster 15 kroner at komme ind.

Økonomien vakler

Økonomien har i flere år været vaklende, men mange kunstnere kommer på onsdage og optræder gratis for at hjælpe det gamle etablissement med plads til 150 omkring de små borde. Alt er som i gamle dage. Stolene, scenen, udsmykningen og også de fleste af sangene, så traditionen tro skal det nok gå alt sammen. Sangerindepavillonen på Bakken er et monument over den uforfærdede og ufordærvede danske folkelighed. De fromme kvinder, der ej forsvinder.

Sæsonen er startet og syngepigerne er i fuld gang i Bakkens Hvile.

Foto: Poul Ainow.

"Hof var ikke det værste vi havde..."

Hof & Co...

Jane Åmund har danset en søndag bort i det populære konditori på Bakken, hvor serveringen er kaffe, øl, kæmpelagkager og æbleskiver. Her er hendes beretning

af Jane Åmund

Hver søndag klokken to breder der sig en duft af kaffe over Dyrehavsbakken, den kommer fra Madam Blå, det populære konditori på Bakken.

Søndag eftermiddag er den store dag, der er dansant fra klokken to til klokken seks. Det er ikke en fornem te-dansant som i forgangne tider på D'Angleterre, det er en folkelig kaffedansant. Serveringen er kaffe, ølkæmpelagkager eller æbleskiver med syltetøj. Entreen er gratis. Det er et rigtigt familiested og publikum er de unge på fyrrer, som har fået lidt patina.

På tribunen står en hvidhåret skik-

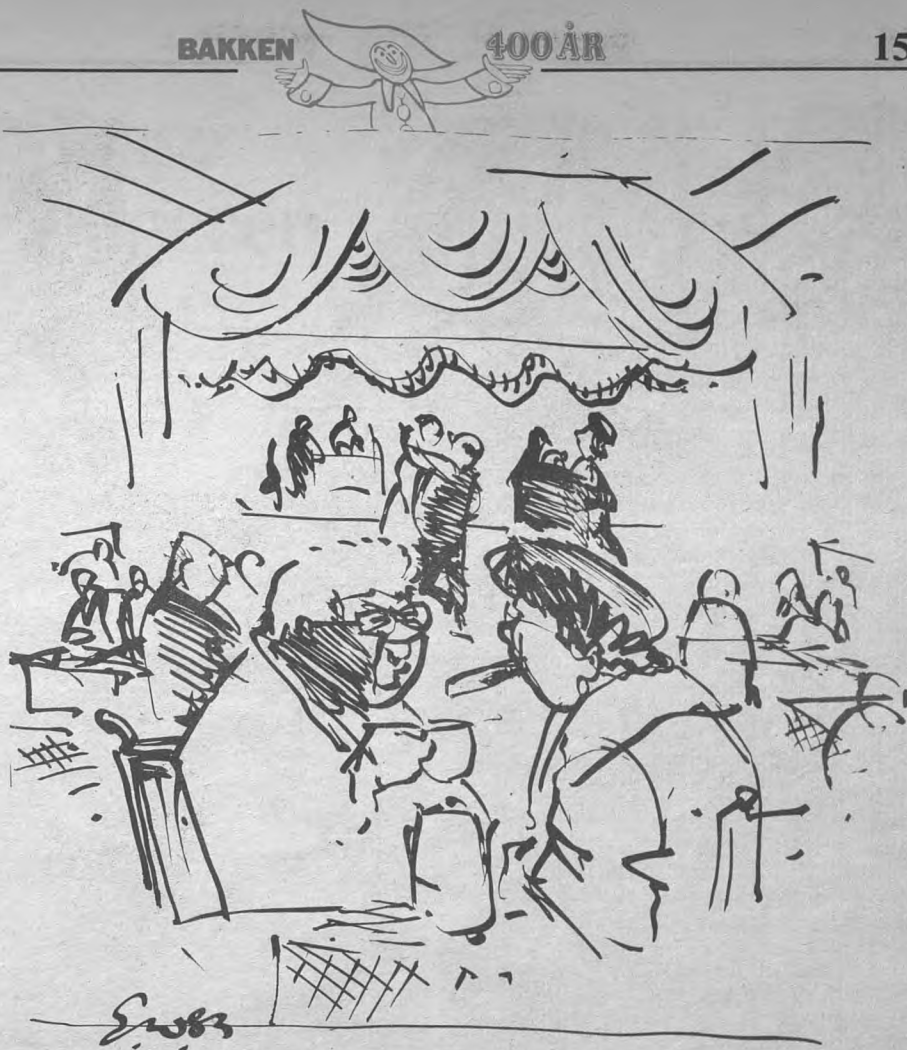
år var hårde og familien Holm opdagede at regningerne også kom om vinteren, og så måtte der tages ekstra fat, for Madam Blå skulle bankes op, det havde de sat sig i hovedet, for der manglede et sted på Bakken, hvor man bare kunne hygge sig med en kop kaffe og danse, uden at

nogen prikkede ind på skulderen og spurgte om man ikke skulle have noget mere. Madam Blå blev pensionisternes yndlingssted da Alex Holm lavede restauranten om til et konditori. Før havde han haft ideer om et smart spisested med bar, den skulle hedde Tigerbar, men der er mere kaffe i Bakkepublikummet end tigre.

Kirsten, Gitte, Inge, Magda og Lise Lotte er servitricer i blåblomstrede forklæder. Man må ikke byde dem op til dans, for så kan de ikke være i fred for temperamentsfulde pensionistherre, så de siger, at de ikke må danse når de arbejder, og så må publikum nøjes med at sige komplimenter og sende hede øjekast. Lagkagerne koster 11,50 og det gør ikke noget at man sparer på kaffen og sidder og drikker langsomt for at få alle dansene med.

Kontakt og venner

Mange kommer alene for at finde nye venner og få lidt kontakt. Jeg var også alene i Madam Blå en dejlig søndag eftermiddag, hvor der var masser af mennesker på Bakken. Det havde været svensk helligdag dagen før, og der var endnu mange skolebørn som ikke var kommet sig endnu, de lå underdre-

Tegning: Erik Werner

Søndag - den store dag i Konditori Madam Blå

kelse med komponisthår, det er hr. Rubinstein, han spiller i pausen. Hr. Rubinstein er en voksmannequin, han kommer fra Brønshøj og bliver stillet op foran pianolaet i skæret af levende lys, så er der også lidt kunst for folket, når John og Alf, som udgør orkesteret trænger til en pause.

Hr. Rubinstein er et af ejeren Alex Holms kreative indfald. Alex og Jonna Holm har nu Madam Blå på syvende sæson, det er en succesforretning, ikke mindst takket være Jonna, som både er værtinde og veninde for alle stamgæsterne.

Drømmen om succes

Alex Holm startede som slagter og sled fra morgen til aften med Jonna som medhjælp i butikken. Familien Holm hørte at der var et sted på Bakken til salg, drømte drømme om en strålende forretning, der gik så godt at man kunne holde fri om vinteren. De første

jede på forskellige bænke i Dyrehaven og måtte i deres bevidstløse tilstand høre hvislende bemærkninger fra broderfolket: »De skulle have en røvfuld og sendes i arbejdslejr« Men passerer man først den store blå kaffekande uden for konditoriet, så er man heldigvis i en anden verden, hvor alt er lutter lagkage. Jonna er også dørvogter, det er hun god til, hun er bestemt, og der er noget over en med blåt forklæde, dem slår man ikke på

John og Alfs orkester spiller virkelig godt. Ikke så snart kom jeg ind i konditoriets kø for at få min kaffe og lagkage så spillede de: »Are you lonesome tonight« nøjagtig som havde det været tankeoverføring. Jeg var nu ikke alene ret længe, ca. fem minutter, så kom der en herre med lyseblå flæseskjorte og bød mig op, han fortalte mig at han også var til mange fantastiske arrangementer i de højes klub. Da vi havde danset »Det var kun bagateller«, så dansede vi fugledansen,

vi rappede med fingrene, slog med vingerne og vriskede med numsen, og det gjorde ingen skår i glæden at der var stor forskel på min og min dansepartners højde. En dame med vest og pilleæskehat strøg forbi i lange glidende trin med sin kavaller.

Der var virkelig gode dansere på gulvet. Jeg lagde mærke til at mange af de herrer, som virkelig kunne føre, havde et anker på armen, gode gamle sømænd som virkelig ikke stod tilbage for Sorte Rudolf. Man inklinerer ved bordene ganske frit, også selvom man er et par, det virker meget forfriskende. De fleste er pensionister som kommer præcis klokken to. Når dansanten er forbi, går de ud på Bakken og morer sig, spiser måske en lille middag og præcis klokken 19,30 er de der igen for at danse videre.

Jeg fik næsten ikke noget lagkage, for ikke såsnart havde min kavaler bukket og sagt tak for dansen, så stod der en ny, og sådan var det for alle damerne, der var ingen smalle steder. Den næste i rækken var en svensker, som meget undskyldte sine landsmænds alkoholvaner, sådan kunne han rigtignok ikke tænke sig at være. Han sang med på 10 små snavsede fingre, som jeg overhovedet ikke vidste var international.

Jeg bad de næste kavalere om et lille pusterum, fordi jeg var på arbejde, og man kan ikke både drikke kaffe, spise lagkage, skrive og danse på samme tid.

Pigegarde med ternede lår

Heldigvis kom der forstærkning. En hel pigegarde fra Vedbæk med ternede lår, de skulle have røde pølser og sodavand, de sang i kor og råbte felt-råb. Alle de andre damer havde fine sommerkjoler på, der var også nogle meget sexede pensionistdamer med høje slidser i kjolerne, så de bedre kunne danse tango. Jonna fortalte mig, at der var stamborde og at pensionisterne altid gerne ville have de samme borde.

Madam Blå er yndlingsdansested, og her er det virkelig specialister som ved hvad de snakker om. En af de populære damer hedder Rock Olga, hun er en smart velkonserveret dame på 82, som kommer til dans med sin ven som hedder Arne.

De danser helst i Madam Blå, fordi

gulvet er lige, siger de. Hver torsdag er der en slags pensionist festival, her er rabat på kaffe og lagkage og man danser fra klokken 13.00 til kl. 18.00. Alex Holm har også en restaurant som hedder Valentino på Bakken. Her er der mange af stamgæsterne der går ned og spiser når de har fået kraftig motion på dansegulvet. I hele sæsonen bor Jonna og Alex på Bakken, ellers i Høje Gladsaxe. De kommer også sammen med mange af de andre restauranter, og Jonna var meget rørt over at få en buket blomster efter at de havde bygget restauranten om til Madam Blå, hun fik den fordi forretningen var blevet så pæn, så der er ikke nid og nag mellem de forskellige restauranter, selvom der er konkurrence om kunderne. Alex Holm er fuld af gode ideer, de nyeste planer er at starte et slags Jørgen Hjørtning-program, altså uden hr. Hjørtning. Folk skal gætte sange, og der skal være lykkehjul. Jonna siger, at han skal holdes lidt nede med hensyn til ideer, men hun er dog gået med på hr. Rubinstein og det forstemte klaver.

Omgangsskilt på scenen

På scenen er der et skilt, der står 138 omgange. Det er ikke noget med omdrejningshastigheder på dansegulvet, det er omgange til musikken, det drejer sig om. Lige da jeg var ved at samle mig sammen til en ny dans, lød der høje råb fra et nabobord, der var gået ild i en dames hår, da hun skulle have tændt cerutten. Hun havde en ballon med som forestillede et sølvhjerter, så det kunne godt have været farligt, men hendes bordherre fik slukket branden inden det gik galt. Det var et frygteligt chok, så jeg måtte berolige mig med nogle æbleskiver.

»Her er altså meget stille idag«, sagde Jonna beklagende. Jeg syntes der var lige tilpas i Madam Blå, havde der været livligere tror jeg det havde været for meget. Madam Blå har dans hver torsdag fra klokken 13-18, og om aftenen fra 19,30-23,30, fredag og lørdag fra 19,30-24,00, og søndag fra 14,00-18,00 og også om aftenen fra 19,30-24,00. Kaffen er god og stærk, lagkagerne hjemmelavede, og så er der gratis morskab og dans og ovenikøbet masser af det som til fine virksomhedskurser hedder socialt samvær.

Hver sommer bor de i rutschebanen

Det velholdte træhus er i to etager og rummer alle moderne faciliteter. Der er plads både til familien Christensens børnebørn og alle vognkørerne.

I lysthuset »Banens Hvile« kan vognkørerne slappe af med deres familier om søndagen.

Den 983 meter lange bane bliver checket til fods hver eneste morgen. Heroppe fra kan man tydeligt se det gule træhus dybt nede i midten.

Mens rutschebanens vogn tog tordner rundt 30 meter oppe i luften, tilbringer Josva og Birthe Christensen en ganske almindelig hverdag inde i midten. Her har de besøg af banens tilsynsførende, Folmer Hansen fra politiet. Foto: Aage Sørensen.

I 15 år har Birthe og Josva Christensen tilbragt hver eneste sommer i Rutschebanen med vognene rumlende over soveværelsets loft. Men ingen af dem ænser det daglige inferno af larm

Af Nina Høgsberg

Med galoperende hjerter og stålfaste greb om beskyttelsesstængerne blæser folk op og ned ad bakkerne i rutschebanens landskab. Det hviner og hyler, mens vognene tordner af sted. Rundt og rundt på træskelettet.

Inde i midten, dybt nede, omkranset af det 30 meter høje, bakkede træstakit er Josva Christensen i færd med at slå græs. Ved siden af lægger hans kone, Birthe, foder i fuglebrættet. Ingen af dem ænser det daglige inferno af larm over deres hoveder.

I 15 år har de tilbragt hver eneste sommer midt i rutschebanen med vognene rumlende over soveværelsets loft. Han passer banen som bestyrer, mens hun sidder ved kassen nogle dage om ugen.

Det mørkegule træhus i to etager har Josva Christensen næsten lige malet, og haven vidner om, at han har svært ved at holde sig i ro. Mellem blomsterkasserne, magnolietræet og den lille rhododendron har han bygget »Banens Hvile«. »Synagogen«, en overdækket terrasse, blev til, mens der var ansat en jødisk billetdame.

Josva Christensen havde sin egen tømrerforretning, da han i 1968 blev bedt om at bestyre rutschebanen. Årene før havde han stået for meget tømrerarbejde på Bakken, men nu blev sommersæsonen mere livsstil end job.

Sengetid er det aldrig før ved etid, når Bakken er lukket og kassen gjort op, og når sæsonen er færdig, er arbejdet sjældent overstået. Først til december er Josva Christensen færdig med vedligeholdelsen, og allerede midt i februar er han i gang igen.

Megen tid har der ikke været til helårshuset ved Strandvejen i Vedbæk. Men efter denne sæson er det slut. Josva Christensen er fyldt 70 år og synes, det er på tide at holde op. Vennerne har advaret Birthe Christensen mod hendes aktive mand: Han begynder jo nok at bygge ud derhjemme.

Men endnu måler Josva Christensens gåtur om morgenen nøjagtigt 983 meter. Sammen med smeden travrer han nemlig alle bakkerne igennem for at kontrollere, om alle skruer sidder, som de skal. Også vognene og lyssignalerne bliver checket, og hver fjortende dag ser en tilsynsførende fra politiet hele konstruktionen efter. Rutschebanen bliver 51 år i maj, men hovedparten af træværket er skiftet ud i løbet af de sidste 15 år.

Josva Christensen har ikke selv været kører de sidste par år, men han plejede at køre 6000 km. hver sæson. 11 mennesker har fået det attraktive fritidsjob at køre vogne i rutschebanen, og flere står på venteliste. Håndværkere, akademikere og karrierefolk nyder det bakkede friluftsliv. Rundt og rundt om familien Christensens sommerhus - med sus i maven hos de andre i vognene.

Bøsse mageren

JOHN SIGURDSSON, 49 år, er uddannet bøsse-mager og som sådan gjorde han som ung mand sin entre på Bakken, hvor han reparerede geværene i skydeboderne. Senere blev han EDB-mand, men så i 1973 så han, der var en skydebod tilsalg, og siden har han været teltholder. Sammen med kollegaen Torben Pedersen har han haft flere forretninger, også restaurant, men nu har de påny overtaget hver sit. Sigurdsson har forskellige former for skydebaner som »A Bonanza« og »Gunnerspil«, men hans hjerte er stadig ved den gamle skydebane med ladegeværene. I sin grafologi-bod kan han nu også finde ud af, hvad det er for gæster, der kommer på Bakken. Tre børn og to svigerbørn hjælper ham med at klare det hele. Selv starter han dagen klokken 9 med at feje uden for boderne.

John Sigurdsson kan selv reparere geværene i sine skydeboder

Manden bag »Hurlumhej«, Torben Høyer. Foto: Mini Wolff.

Det tossede hus Hurlumhej

TORBEN HØYER, 61 år, hjalp i 1950 sin far, den legendariske teltholder og arkitekt, Orla Høyer, med at udforme »Hurlumhej«, det tossede hus, som trækker så mange Bakke-gæster til. Det er Bakkens mest stabile forretning, siger Torben Høyer, der selv overtog styret i 1970. Hvert år ændres der altid et par ting, så man kan prale af en nyhed, men risten med trykluffen, der får skørterne til at løfte sig, eller parykken til at falde af, er obligatorisk. Torben Høyer er iøvrigt restauratør inde i byen. Han driver »Vin og Ølgod« i Skindergade, forlystelsesetablisementet, hvor man både synger fællessang og danser. Torben Høyer har en alsidig uddannelse inden for forlystelses- og restaurationsbranchen, og han har lært islændingene at lave iskager.

Flemming Barfod instruerer en ung kunde i at bruge bue og pil

Med bue og pil

FLEMMING BARFOD, 45 år, står i den elektroniske tidsalder for nogle af de fornøjelser på Bakken, der minder lidt om gamle dages gøglerliv. Han har boden, hvor man skyder med bue og pil, og han har fodboldbanen, hvor man selv skyder til bolden. Og han har tillige »Palækiosken«, hvor man kan købe noget med hjem til minde om Bakke-turen. Det gælder om at have næse for nye varer, fortæller han. I år har han haft det for »Bakkens jubilæ-

ums-bowler«, som han har købt hjem fra England. Den er af rigtig filt, og den er en best-seller. Hver sæson gælder det om at finde på nogle spændende legetøjsting, som kan friste de mange Bakke-gæster. Flemming Barfod er uddannet som autoelektriker, og i sin fritid hjalp han sine forældre, der også have forretninger på Bakken. Så fik han sine egne og droppede autobranchen. Hans bror, Allan Barfod har bl.a. Derby-terning-spillet. BJ

Vi ønsker Dyrehavsbakken tillykke...

VVS-INSTALLATØR

J. A. PEDERSEN & SØN ApS

Grusbakken 9 · 2820 Gentofte

TLF. (02) 87 68 00

og takker for 49 års virke på Bakken

CENTRALVARME

Blikkenslagerarbejde

ENERGIBESPARENDE FORANSTALTNINGER

Gasinstallation

Olietanke til udskiftning el. leje

VAND OG SANITET

TOTAL ENTREPRISER

Kommer overalt

Tilsluttet VVS-branchens garantiordning

400 ÅR

BAKKEN

Med venlig hilsen

Specht

B. Specht

Er lyset defekt... så ring til

SPECHT

Butik: Classensgade 50
Kontor: Livjærgergade 21

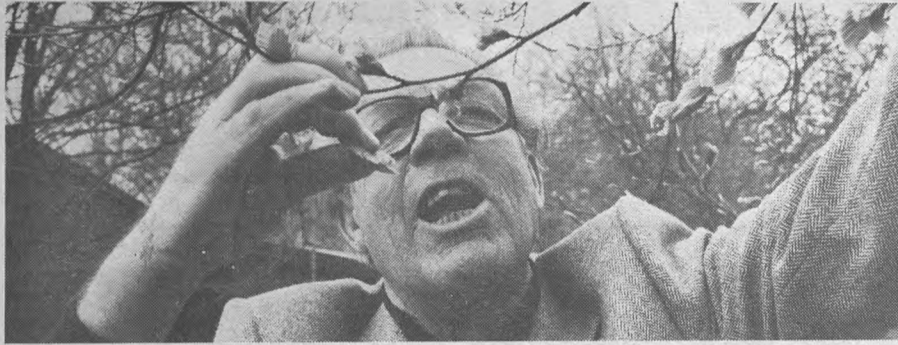
(01) * 38 61 60

BAKKEN (i sæsonen)

(01) 63 51 36

-med de første 400 år.

En af Bakkens store ide-mænd

Det er først Bakke-tid når Oscar Pettersson har spist af udsprungne bøgeblade.

Oscar Pettersson har været i London, i Oslo, i Stockholm, i Frankfurt am Main og i Schweiz i »Kildetiden«, som Bakke-sæsonen kaldes. Men han har aldrig været senere »hjemme« i sin lille »hule« på Dyrehavsbakken end klokken 21 samme dag, så hans personale har ikke anet, han havde været væk. Han har været borte fra Bakken to dage – til en operation og til en sølvbryllupsdag (sin egen) – i de 47 år, han ubrudt har tjent (og tjent på) forlystelsesstedet i den grønne skov.

Han er i dobbelt forstand en af Bakke-folkene bag kulisserne. Som en af de bestemmende blandt teltholderne trækker han i trådene, når der skal trækkes, og helt konkret er hans sommerhjem bag en gitterlåge ved »Safari«, hvor to elefanter (til 156.000 kr., fordelt over to år) står på taget og »arbejder« som et gratis skuespil for alle, der kommer forbi. Oscar Pettersson er en af Bakkens idé-mænd, og for den, der som vi gør det i dag, lever i en »burger«-kultur, er det vanskeligt at

forestille sig, at det faktisk var ham, der opfandt »bøf-sandwich'en« på dansk grund. Det er 33 år siden, han læste om den i tegneserien »Skipper Skræk«, hvor »Vimmer« er slave af netop denne spise, og han fik sin bager til at lave netop den bolle, der burde til, skabte den ketchup-senneps-blanding, der skulle til, fandt ud af, at der skulle løg på – og forleden, i dårligt vejr, solgte han for 14.000 kroner af den sandwich, han dengang opfandt, på én dag.

Det var ham, der fik det berømte »vandorgel« til Bakken – og fik Jacob Gades begejstrede ord for, at det var første gang, komponisten ikke blot hørte, men så sin Tango Jalousi »i vand, farve og lys«. Fra han var »knyst« (det hedder de Bakke-ansatte) og til han i dag ejer syv »forretninger« (en nedtrapning fra 15) har han søgt at skaffe nye ting til Bakke-gæsterne. Udgangspunkt for mini-imperiet: Harmonikaspil. Drivkraft: »Jeg ejer en umættelig nysgerrighed.«

Virtus

Bakkens egen Andy

Forleden havde begejstrede tilskuere bestilt i alt 13 snaps til Bakkens Andy i »De 4 Ege«. »Spørg mig først«, sagde han, »men denne gang drikker jeg dem.« Han gik fra bord til bord og gjorde det. Og gik diskret uden for og stak en finger i halsen. Men alle blev til midnat i håb om at se ham falde ned fra scenen. Sammen med sin Jytte, der går serverende rundt, mens han morer sig på den lille scene, havde han en danseskole, og i en periode optrådte han på rulleskøjter sammen med den nu internationalt berømte billedhugger Jens-Flemming Sørensen, dengang »Den rulleskøjtende Skrædder«. Sørensen gik til marmor og Asbæk, Kurt Andersen blev til Andy. Shanghajat for 27 år siden til Bakken under en optræden i Düsseldorf, fordi den da 82-årige Søren Stefansen fandt, han virkede så international. »Kraftedeme dyr, men vi må ha' ham«, sagde Stefansen om den formodede tyske klovn på dansk til sin sekretær. Og Andy blev hængende. »Der er mange klovnere i verden, men jeg kan leve af det«, siger han.

Virtus

»Bakkens Krølle«

»Bakkens Krølle« er manden, der – siger han selv – forudsagde jordskælvet i Borgergade. Det har altid været noget med det små: Fem år gammel fik han sin akrobat-debut i Odense i 1917 ved en forestilling, hvis overskud gik til fattige børn i Odense. På Dyrehavsbakken gik han ud og fejede om natten for teltholderne og kaldte det honorar, han fik, for sine »børnepenge«. De blev brugt til flødekarameller til børn og indgik ikke i husholdningen. Han er ikke født »Bakke-menneske«, men »smidt herud« af Karl Mortensen, berømt »Bakkemand«, der bare sagde: »Du skal på Bakken«. Det var i 1932, og Børge Thulstrup, som »Krølle« egentlig hedder, er der endnu. Det begyndte på børnekarusellen »Noahs ark«, der turnerede i provinsen. I dag ser man ham ved feriefester og som fast trækplaster i uniform foran Tyrolerhallen. Han er ganske lille, og hans teaterkarriere har været i biroller. Alt ved ham er småt. Men han siger: »Skidt være med det. Bare man er med!«

Virtus

»Krølle« er fast trækplaster i uniform foran Tyrolerhallen.

Dyrehavsbakken ønskes hjertelig til lykke

på det gamle Pantomimeteater
der torsdag 19. juni har premiere på
»PJERROT PÅ DYREHAVSBAKKEN«

- på gensyn i **TIVOLI** - midt i København

Leif Thowallis som tjener og tryllekunstner.

Foto:Mini Wolff.

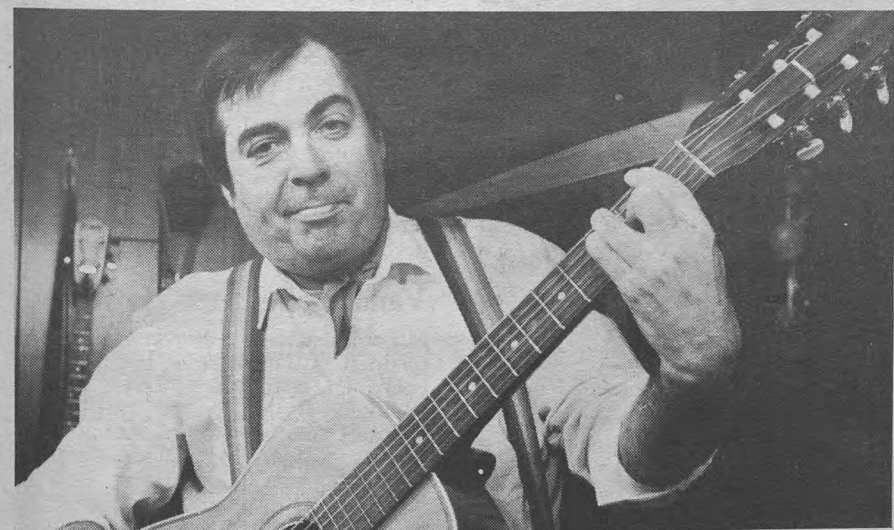
Tjeneren her er tryllekunstner

I »Tyrolerhallen« går en nydelig, høj herre i perfekt tjener-dress rundt og serverer. Måske den eneste »rigtige« tjener på Dyrehavsbakken. Han sætter med professionel mine fadøllen på bordet og siger: »Har De set denne snor? Den har samme farve som fruens tøj«. Så sætter han ild i den med sin ligthet og VUPTI er den forvandlet til en guldkæde.

Leif Thowallis er slet ikke tjener, men artist. Og ind imellem serveringerne kan han ikke nære sig for at trylle lidt. Men hans artisteri egner sig

bedst for det sydlige udland. »Dér, hvor folk går med armbåndsur, seler og slips«, siger han. Hans speciale er at fjerne dem umærkeligt fra sit publikum. Han har optrådt med Benny Hansen i Benløse Revyen og ivrigt kørt »Krobals-ture« og blandt andet trukket folk til Tyrolerhallen. I år ville han være regulær tjener på Bakken. Hvorfor: »Det er det fag, der nærmer sig mest lommetyveriet«, siger han. Og det er jo ellers det, han lever af.

Virtus

Peter Weirgang med sin 75-kroners guitar.

Foto: Svend Aage Mortensen.

Bitd af Bakken

Ti år gammel passede han »cykelstald« på Dyrehavsbakken. 25 øre pr. cykel, 75 øre, hvis de var punkterede og skulle lappes. »Og det var de allesammen, når folk skulle hente dem«, siger Peter Weirgang. I dag er han professionel entertainer ude i landet, men bitd af Bakken. Han var lægestuderende og med i vagttjenesten, hvor man mest blev sendt ud til alvorligt syge. »Det er sjovere at få folk til at grine end at lukke øjnene på dem«,

siger han. Han overtog en kiosk (»Telefonkiosken«) i 1973 for at tjene til studiegælden. Solgte plakater med »Bakkens største brandert« og »Danmarks største pigejæger« og den slags. Andy, nulevende legende, fandt ham og gav ham en 75-kroners guitar. Den spiller han på endnu en gang sammen med humørmageren i det lille latterhus »De 4 Ege«. Weirgang siger: »Vi har det sjovere end publikum«. Og en dag bliver studiegælden betalt. Virtus

LYNGBY-TAARBÆK
KOMMUNAL-
BESTYRELSE

Tillykke
Bakken

HURLUM
&
HEJ

VIN & ØLGOD
Stedet hvor
man morer sig!
Skindergade 45

2 steder
hvor man
bliver

RYSTET
sammen

Vi siger
tillykke

Vi gratulerer!

Skandinavisk
Vaffelfabrik
01-197283

KLOAKSERVICE
DØGNVAGT

72 radio-
dirigerede
vogne...
kommer overalt
i Nordsjælland

KØSTER

72 radio-
dirigerede
vogne...
kommer overalt
i Nordsjælland

KØSTER

KØSTER

Vi ka' bare det l...!
FØRST & STØRST

KØSTER
02-26 02 00

1920 a/s

REVISIONSINSTITUTTET
AF 1920 A/S

Frederiksborggade 43 . 1360 K

Jørn Madsen
Statsautoriseret revisor

FREDERIKSBORGGADE 43
1360 KØBENHAVN K

Dyrehavsbakken har de største forlystelser

Den samlede omsætning ventes i jubelåret at komme op på 150 mill. kr. mod 90 mill. kr. året før. Førrige år fik staten 6 mill. kr. i direkte afgifter fra Dyrehavsbakkens aktiviteter

Af John Mynderup

Dyrehavsbakkens nyeste attraktion, verdensnummeret I/S Dyrehavsbakkens Vandrutchebane, er klar til at modtage de første af de forventede årlige 300.000 gæster, hvor familiepublikummet og unge mellem 18-30 år i et antal af ialt 2 1/2 mill. i år vil udgøre det samlede antal gæster i den smukke nordsjællandske natur.

Med etableringen af denne gigantiske pjaskebod placerer Dyrehavsbakken sig som en suveræn Danmarks-mester i de såkaldte køreforretninger, der har til formål at give gæsterne gys og tage gas på samme. Bakken har de største og de fleste køreforretninger.

Vandrutchebanen er oppe efter et samarbejde mellem flere teltholdere og andre investorer med hang til fest, tempo, hyl og skrig, penge og afskrivning. Omkring 200 investorer skyder hver en andel på 50.000 kr. ind i projektet. Heraf skal 12.500 kr. betales kontant med ret til skatteminskelse i indeværende år.

Det har altid været Dyrehavsbakkens mål, at enkelt personer skulle stå som ejere af enhver forlystelse, bod eller forretning for at undgå enhver form for ejerskab gennem A/S-, ApS- og I/S-ere. Denne tradition er brudt nogle få gange gennem årene, men mest markant i år med introduktionen af den store vandrutchebane til en værdi af henvend 10 mill. kr.

Aktieselskabet Dyrehavsbakkens bestyrelse har skønnet, at investeringen er så krævende, at en enkelt fysisk person ikke alene havde kunnet klare opgaven. Den eksisterende luft-rutchebane er ligeledes et I/S med de gamle teltholdere Oscar Pettersson og Hugo Stefansen samt direktør, lrs. Chr. Rheim, A/S Dyrehavsbakken som interessenter.

Skatteforvaltningen i Lyngby har været en tur i statsskattedirektoratet for at få at vide, hvordan man skatte-teknisk skulle tackle vandrutchebanen. Til kommunen oplyser statsskattefolkene i Birkerød, at anlægget skal vurderes som en bygning på lejet grund, »idet dog de til banen hørende både af træ samt gummidugen kan betragtes som driftsmidler og afskrives efter afskrivningslovens bestemmelser herom«.

Vandrutchebanen afgiftsfri

Miljøministeriets skovstyrelse har meddelt initiativtagerne bag vandrutchebanen, teltholderne Lilian Matzen (Bakkens Hvile), Frank Dahl (Hestekarussel, Monacohallen, Automathal, Miners Saloon og Lidospillet) og Teddy Nielsen (Gatsby), at man på baggrund af de betydelige investeringer i anlægget vil acceptere, at vandrutchebanen bliver afgiftsfri i de fem første sæsoner, hvorefter der skal betales lejeafgift som for andre køreforretninger.

Dyrehavsbakkens 48 teltholdere med ialt 110 forretninger og de mere end 1.000 ansatte i sæsonen forventer i jubel-året at få en direkte omsætning af hidtil uset størrelse. Af eksperter vurderet til at blive omkring 150 mill. kr. mod ca. 90 mill. kr. forrige år.

Den danske stat modtog forrige år 12 mill. kr. i afgifter fra forretningerne på Dyrehavsbakken, og heraf gik de seks mill. kr. tilbage til A/S Dyrehavsbakken, der står for de fælles opgaver som f.eks. friluftsfeststillingerne, fyrværkeriet, lysene, toiletterne, pr-virk-somheden, annonceringen m.m. samt institutionen Pjerrot, der på sine gamle

Dyrehavsbakken er Danmarks-mester i de såkaldte køreforretninger, der skal give folk gys.

Automathallerne må bøde mere end de andre forlystelser i afgifter.

dage er gået hen og blevet simpel lønmodtager efter i menneskealder at have levet af almisser og bidrag fra publikum.

Flere penge på Bakken

Det hævdes i festkredse, at Bakkens gæster gennemsnitlig har flere penge med på turen end de tilsvarende i Tivoli, der jo også må slippe skillinger ved indgangen.

På Dyrehavsbakken er gæsterne fritaget for at blive klappet for og bag inden de under udførelsen af nærmest akrobatisk snilde får vredet sig igennem kasseapparaterne ind i forlystelsesparken. Disse svingdøre i livremshøjde tæller hver eneste gæst i underholdningsmaskinen A/S Tivoli, der i modsætning til kollegaen i Lyngby-Tårnbæk kommune, noteres på Københavns Fondsbørs.

Dyrehavsbakkens gæster stiller bilen i Gentofte kommune på Dyrehavsbakkens Parkeringsplads, der ejes af Gallop-banen og derfor kan stille næsten ubegrænset plads til rådighed. Når vognen er parkeret hopper de besøgende straks over til nabokommunen for at lade sig underholde, have en rigtig familietur eller »få en bjælke i øret«, som det formuleres blandt yngre årgange.

Dyrehavsbakkens ejere

Det registrerede aktieselskabsnavn for hele denne herlighed er A/S Dyrehavsbakken, der i moderne sprogbrug må siges at fungere som et holdingselskab i underholdnings-situationen. Aktiekapitalen udgør 200.000 kr., der ejes ligeligt af Dyrehavsbakkens Teltholderforening 1886 og Skovstyrelsen under Miljøministeriet.

Til sammenligning kan det nævnes, at Tivolis to største aktionærer er De Forenede Bryggerier A/S og Den Danske Bank A/S, der begge har mere end 10 procent af selskabets aktiekapital.

De to aktionærer i A/S Dyrehavsbakken har i en overenskomst af 1970 aftalt de nærmere vilkår. Det oprindelige aktieselskab fik navnet Sambak A/S (Samarbejde om Bakken), men det havde lidt for meget smag af »Tvebak m.v.« og blev efter kort tid ændret til det nuværende A/S Dyrehavsbakken. Selskabets bestyrelse består af 2 teltholdere og 2 fra skovvæsenet samt en direktør, der ikke langt fra Tivoli i et kontor på H.C. Andersens Boulevard varetager den daglige butik.

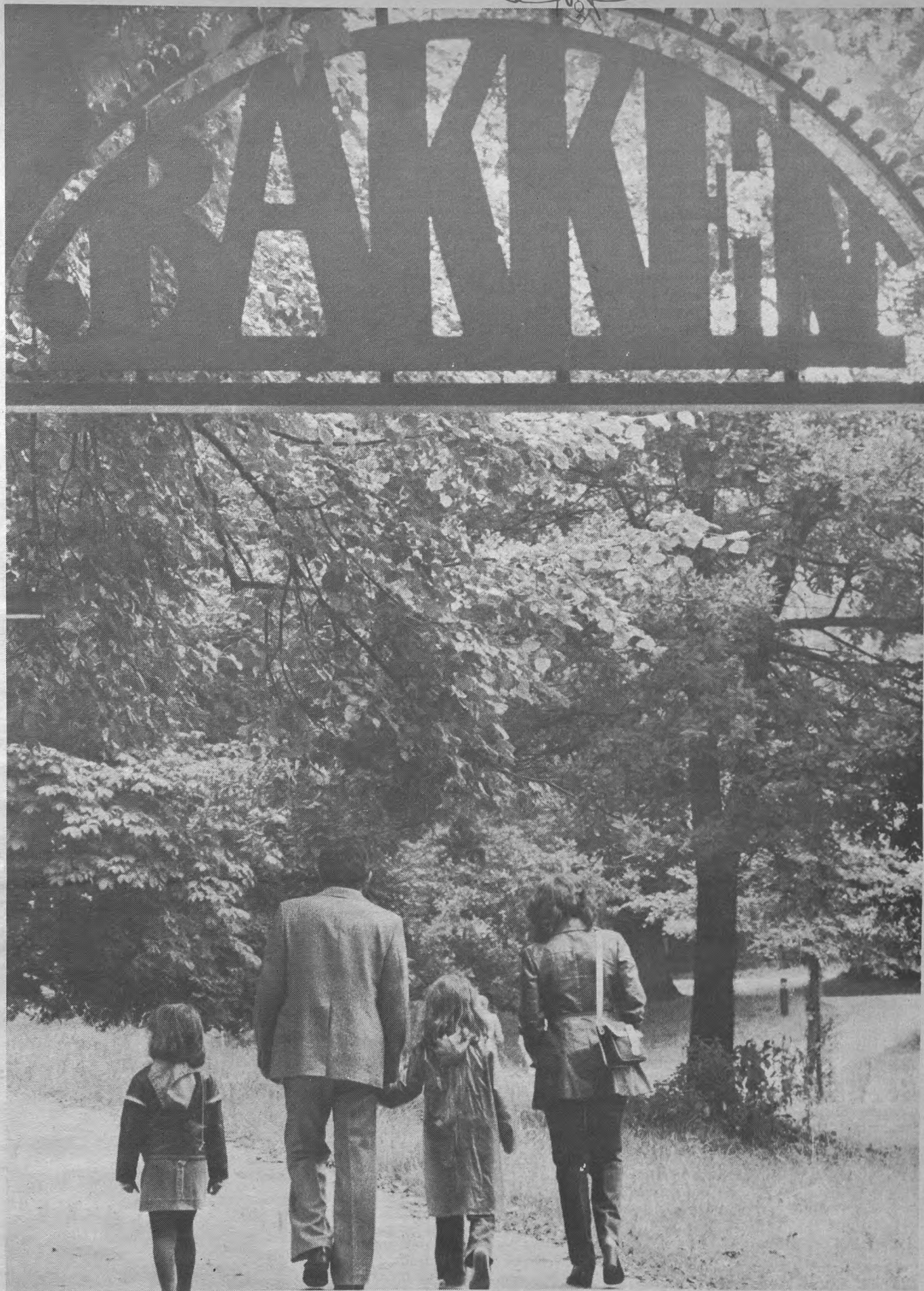
Staten ejer Dyrehavsbakke-jorden, mens de 48 teltholdere selv ejer deres forretning, bygningen, dens inventar og udstyr. Teltholderne betaler leje af jorden, en slags afgift for at være på Bakken. Afgiftsprocenten svinger fra mellem 5 og 35 procent, således at afgiften på f.eks. køreforretningerne er 15 procent af en omsætning over 100.000 kr. minus moms.

Automathallernes rolle

De lønlette automat-spillehaller med få ansatte og mange møntrobotter må bøde noget mere i den fælles kasse. Antallet af de såkaldte en-armede tyvekægte er iøvrigt ikke steget i de sidste 25 år, hvilket er en klar politik fra bestyrelsens side. »Bakken må ikke få præg af være strip og håndtræk«.

Teltholderne binder sig for en 10-årig periode af gangen, og de kan ikke sælge deres forretninger frit. Den ellers betydelige post »goodwill« i forbindelse med køb og salg må ikke komme i betragtning ved afhændelse af forretninger på Bakken. Aktionærerne er enes om at sætte en vurderingskommission under formandsskab af en landsdommer til at vurdere hver enkel forretning inden den videresælges. Finansieringen sker på sædvanlig måde med kreditforeningslån, sælgerpantebreve og eventuelt banklån.

Efter Teltholderforeningens anbefaling, Skovstyrelsens accept og politimesterens godkendelse kan en ny ejer overtage rettigheder og forpligtelser. Optagelses- og godkendelseskravene er strenge. Det ville således være umuligt

for den netop dømte »Snoten« at få sig et skydetelt på Bakken.

Bakken på finansloven

Danmark er iøvrigt det eneste sted i hele verden, hvor en forlystelsespark af den størrelse er optaget på finansloven – år efter år med egen kollonne og fast placering.

Udviklingen på Dyrehavsbakken er gået i retning af færre teltholdere, der hver især har fået flere forretninger. Det er sket efter princippet med »Gyngerne og Karrussellen«, fordi det i dag ikke længere er muligt at leve med en familie et helt år på baggrund af en indtægt hidrørende fra 7 måneders arbejde på Bakken.

Også i det grønne har fagforeningerne fundet tilhængere i et antal, der har betydet fast hyre og overtidsbetaling til de ansatte, og mindre profit til ejerne.

A propos storkapitalen har Handelsbankens Klampenborg-afdeling som

det eneste pengeinstitut etableret sig på Dyrehavsbakken med verdens mindste bank-filial, der har til hovedformål at veksle valuta frem og tilbage til danske mønter og sedler.

Cirkusteltet på Dyrehavsbakken indtager ligeledes en særstilling i forhold til øvrige etablissemeter. A/S Dyrehavsbakken stiller teltet vederlagsfrit til rådighed for den, der har lyst og kræfter til at drive en forestilling i sæsonen.

Glæde hos de handlende

De handlende i Lyngby har samtidig set den chance, der ligger i at holde sig i tæt kontakt med fødselsbarnet i et forsøg på at få andel i den løsslupne stemning og pengeophobning. Forskellige arrangementer i sæsonens løb skal trække de købedygtige ind i staldene.

Bakkens eksistens vurderes af handelsmænd til at have en betydelig afsmittende virkning på det lokale handelsliv, der også tilbyder håndvær-

Det hævdes, at folk har flere penge med sig når de går på Bakken end i Tivoli.

kere imod betaling, når Bakkens boder og forretninger en gang om året gøres i stand og pakkes sammen.

Lyngby-Tårnbæk kommunes skattevæsen glæder sig samtidig over den livlige forretning i det hjørne af kommunen. Flere af de største og betydeligste skatteydere på Bakken har samtidig taget ophold i kommunen, mens andre teltholdere har bopæl i København, Gentofte, Ballerup, Farum, Gladsaxe og Frederiksberg.

Første gang Bakken og kunsten stødte sammen, var da Peter Cramer i 1755 malede et lille folkelivsbillede fra Kirsten Piils kilde

Det berømte og garanteret ægte Jens Sørensen-maleri af en af de forrige Pjerrot'er, Ludvig Schack. Foto: Kurt Nielsen.

Bakkens malere

Endnu et Jens Sørensen-motiv med danske flag og matroser.

Af Virtus Schade

I 1755 malede Peter Cramer et lille folkelivsbillede fra Kirsten Piils Kilde ved Dyrehavsbakken. Man ser pæne borgere og borgerkoner med trekantede hatte, en præst og en bonde-familie.

Det er første gang, Bakken og kunsten stødte sammen. Et lille, håndkoloreret stik efter Cramer kan i øjeblikket ses på Friboeshvile, Lyngby Hovedgade 2, torsdag kl. 14-20, fredag kl. 14-16, lørdag kl. 10-16 og søndag kl. 12-16. Cramers billede kan ses på Nationalmuseet p.t., men på Friboeshvile, der ligger ti minutters spadseretur fra Lyngby Station, kan man se en køn lille mini-udstilling, der fortæller, at egentlig findes der kun to Bakkemalere af betydning i nyere tid:

To af betydning

det er Wilhelm Wils og Jens Sørensen, begge to lige så kendte som »skikkelser« som for deres maleriske egenskaber.

Wils, den lille, gamle mand, der gik undseligt rundt i Dyrehaven og på Bakken, til han blev næsten 80 – på nær en uge – og som elskede sit motiv. Og Jens Sørensen, en frodig værtshusgæst i det københavnske minefelt, og en fortryllende maler, der havde et så personligt præg i sine billeder, at de var uhyre lette at eftergøre, og det gjorde folk så. Deres billeder fortæller, som også den nulevende Ib Eisners, at Dyrehavsbakken opleves i et impressionistisk flimmer af indtryk, en glidende strøm af mennesker og spredte, brudte solglimt gennem tætte bøgekroner.

Bakken er i sig selv et maleri – måske er det derfor, det er så relativt få, der har malet den og gjort det til en livsopgave. Børge Algård, også kendt som »Bakkens Børge«, klovn og håndværker i skønsom blanding, gik en årrække og malede facaderne på byen i skoven, og den naivitet, der rådede i hans maleri, passede præcist til Bak-

ken. Og hvorfor male allerede skabte malerier af? Et nyt levende maleri er ved at blive til på alle fire facader af det træhus, der rummer »Safari«, og som ejes af Oscar Pettersson, en af »Bakkekongerne«.

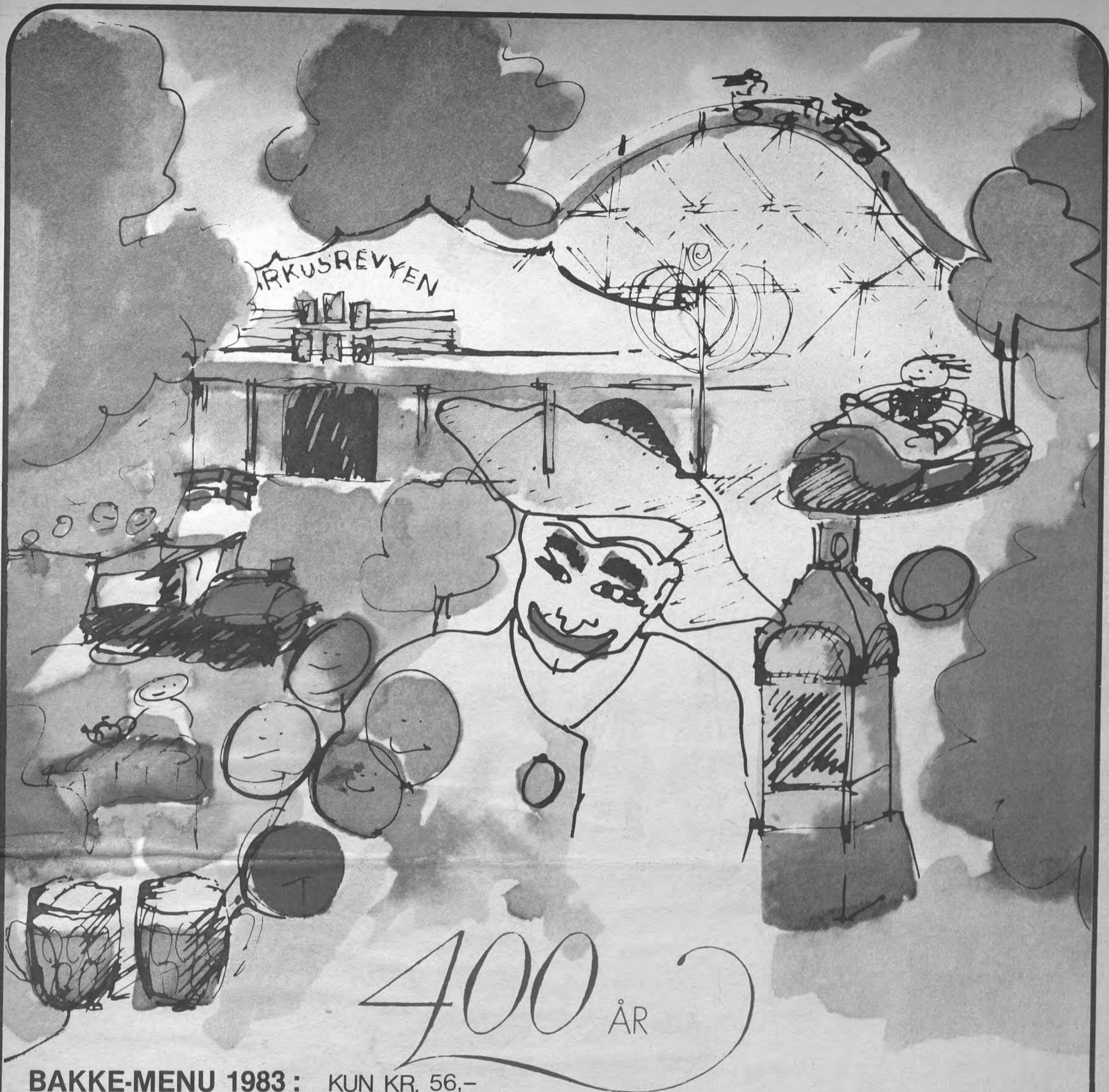
Det er Jeppe Eisner, søn af Ib, der netop p.t. boltrer sig i underfundige surrealismer, både efter Shakespeare og Bakke-livet. Det er en hel lille kunstudstilling i sig selv, og er man så heldig, at Jeppe Eisner er i malehumør, kan man i denne sommer se ham stå på sin stige og gøre et Bakkehus til et moderne kunstværk.

Den ægte charme

På Lyngby Rådhus kan man også se nye Bakke-malere. Men miniature-udstillingen på Friboeshvile har en charme, der minder om Dyrehavsbakkens egen. Her er et berømt og garanteret ægte Jens Sørensen-maleri med Pjerrot (en af de forrige), Ludvig Schack hed han, som motiv. Og der er smældende danske flag og forelskede matroser. Og så er der Wils, der kan gøre et lille billetssalgsskur til poesi. Og så er der mennesker på billederne. For det er det karakteristiske ved Dyrehavsbakken, at der er menneskene en del af landskabet.

Wilhelm Wils har gjort et billetssalgsskur til motiv.

400 ÅR

BAKKE-MENU 1983 : KUN KR. 56,-

BRÆDDEHYTTEN

Svinekottelet m. kartofler og dagens grønsager samt is m. frugter.
Tlf. 01 - 64 12 92

PROMENADEBAREN

Skaldyrs/kyllingesalat samt isdessert og kaffe
Tlf. 01 - 63 91 90

GYNGEHESTEN

Frisk fanget Skovser-spætte samt isdessert.
Tlf. 01 - 63 05 72

PEJSESTUEN

Pejse steak m. pommes frites, salat og bearnaise samt islagkage.
Tlf. 01 - 63 78 49

TYROLERHALLEN

Tyrolerschnitzel og dagens dessert.
El. Coq au vin og dagens dessert.
Tlf. 01 - 63 14 00

LILLE PETER

Dobbelt grill kottelet m. tilbehør samt isdessert.
Tlf. 01 - 64 08 74

BØGELY

Høns i asparges samt dagens dessert.
Tlf. 01 - 63 43 70

MADAM BLÅ

Oksefilét m. bagt kartoffel og grøn salat samt isdessert.
Tlf. 01 - 63 26 34.

VALENTINO

Svinekottelet á la Valentino samt islagkage
Tlf. 01 - 64 13 24

DE 4 EGE

Krydderfilét m. creme fraise og hjemmebagt rugbrød. Kogt skinke m. kartoffelsalat samt kaffe.
Tlf. 01 - 63 23 61

LAREDO

Spørg efter dagens Bakkemenu.
Tlf. 01 - 63 70 96

NYBO

Dansk pebberhakkebøf samt kagedessert.
Tlf., 01 - 63 40 81

HVIDE HEST

Schnitzel m. garniture samt islagkage á la Hvide Hest.
Tlf. 01 - 63 40 50

BONDESTUEN

Tartelet m. høns i asparges og ribbensteg m. svedsker, æbler og rødkål samt is m. varm chokoladesauce

OPLEV BAKKENS 400 ÅRS JUBILÆUM!!

**JUBILÆUMS-SKOVTURE 1983
TIL SÆRPRIS**

- * Revy billet/eller billet til Den kgl. Ballet
- * Bakkemenu - 2 retter
- * 4 forlystelser - 1/2 pris
- * Fri entré til Bakkens Hvile

(sålænge plads haves)

(alle dage dog ikke lørd. eftm. samt søndag)
Minimum 10 personer.

SÆRPRIS fra KUN KR. 99,-

Arrangementafd. v/John Andersen
Lyngby Torv 11, 2800 Lyngby
Tlf. 02 - 88 30 31

BAKKEN ♥♥♥

Af kærlighed til kildevand
drog folk til skovens grønne land
i dag er kilden overalt
i folkemunde MAARUM kaldt

MAARUM

Reyda

Wystad

